

K-7/04-313

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Županijski sud u Karlovcu u vijeću sastavljenom od suca Marijana Janjca, kao predsjednika vijeća, Ivana Perkovića, predsjednika suda i suca Denis Pancirov Parcen kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Alme Starešine, u kaznenom predmetu protiv okrivljenika Mihajla Hrastova, zbog kaznenog djela iz čl.124. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske (NN 53/91- u daljnjem tekstu OKZRH) na glavnoj i javnoj raspravi zakazanoj povodom optužnice Županijskog državnog odvjetništva u Karlovcu, broj KT-48/91 od 25. svibnja 1992. godine, dovršenoj dana 26. ožujka 2007. godine, u nazočnosti županijske državne odvjetnice Ljubice Fiškuš Šumonja, optuženika osobno uz branitelje Krešimira Vilajtovića i Igora Meznarića, odvjetnika u Zagrebu, a javno objavljene 28. ožujka 2007. godine,

presudio je

Temeljem čl. 354. točka 1. Zakona o kaznenom postupku (NN 11/97, 27/98, 58/99, 112/99, 58/02, 143/02 - u daljnjem tekstu ZKP-a) u svezi s čl. 29. st. 1. Kaznenog zakona (NN 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01, 105/04, 84/05 i 71/06 - u daljnjem tekstu KZ-a)

Opt. MIHAJLO HRASTOV, zvan „Mišo“, sin Mihaela i Ankice rođ. Karabogdan, rođen 14. lipnja 1963. g u Karlovcu, gdje i prebiva na adresi B. Kašića 5, Hrvat, državljanin RH, umirovljenik

OSLOBADA SE OD OPTUŽBE

da je dana 21. rujna 1991. godine oko 21 sat u Karlovcu, protivno čl. 23. točka C I. glave II. dijela Pravilnika o zakonima i običaja rata na kopnu, koji je sastavni dio IV. Haške konvencije iz 1907. godine odnosno protivno čl 3. st. 1. točka 1. i st. 2. točka A I. dijela III. Ženevske konvencije o postupanju s ratnim zarobljenicima od 12. kolovoza 1949. godine za vrijeme dok su u predgrađima Rakovac, Mostanje i Logorište, pripadnici Ministarstva unutarnjih poslova i Zbora narodne garde RH odbijali napade aktivnog i rezervnog sastava tzv. "JNA" na grad, kao pripadnik posebne jedinice policije PU Karlovačke, po primitku zadatka da sa svojom grupom čuva i preprati u prostorije policijske uprave grupu vojnika koji su predali oružje, dolaskom na most preko rijeke Korane u Rakovcu, iako nisu bili neposredno ugroženi životi njega i drugih policajaca, najprije iz mitraljeza marke "Ultimax", pucao u vojnike, pri čemu su uslijed mnogobrojnih strijelnih rana glave, trupa i udova umrli Jovan Sipić, Božo Kozlina, Nebojša Popović, Milić Savić, Milenko Lukač, Nikola Babić,

Slobodan Milovanović, Svetozar Gojković, Miloš Srđić, Zoran Komadina, Mile Babić, Vaso Bižić i Mile Peurača, dok je Duško Mrkić zadobio više prostrijelnih rana, a Svetozar Šarac je od raspadnutih projektila puškomitraljeza Ultimax zadobio eksplozivnu ranu iznad lijevog oka s razderotinom iznad lijevog oka i gornje vjeđe gornjeg oka, te razdor očne jabučice i eksplozivne rane leđa sa zrakom u lijevom prsištu, koje povrede su bile teške i po život opasne, ali su uslijed liječničke intervencije ostali na životu,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba ubio i ranio više osoba koje su se bezuvjetno predale,

pa da je time počinio kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava- protupravnim ubijanjem i ranjavanjem neprijatelja - označeno u čl. 124.st.1. i 2. OKZRH.

Temeljem čl. 123. st. 1. ZKP-a troškovi kaznenog postupka padaju na teret proračunskih sredstava.

Temeljem čl. 132. st. 3. ZKP-a oštećenici se sa eventualnim imovinsko pravnim zahtjevom upućuju na parnicu

Obrazloženje

ŽDO u Karlovcu (tada Okružno javno tužiteljstvo Karlovac) optužnicom KT-48/91 od 25. svibnja 1991. godine stavlja na teret okrivljeniku Mihajlu Hrastovu da je počinio kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava- protupravnim ubijanjem i ranjavanjem neprijatelja- označeno u čl. 124. st. 1. i 2. OKZRH, a činjenično i pravno opisano u izreci ove presude. Optužnica je tijekom postupka izmijenjena u nekoliko navrata, (na listovima 217, 262, 276, 434 i 1285) da bi svoj konačni oblik dobila posljednjom izmjenom dana 26. ožujka 2007. godine.

Okrivljenik u obrani poriče izvršenje kaznenog djela za koje se tereti i ističe kako on nije kriminalac, dezertar i slično, a u početku Domovinskog rata bio zapovjednik antiterorističke postrojbe u PU karlovačkoj, te su oni uz Zbor narodne garde (ZNG) u osnivanju, branili Grad Karlovac i Republiku Hrvatsku. Stoga ne želi da ga se izjednačava sa Arkanom, Šešeljom i ostalima koje on smatra zločincima.

U odnosu na optužbu navodi da je kritičnog dana 21. rujna 1991. godine kao zapovjednik svojeg odjeljenja dobio zadatak da na Koranskom mostu u Karlovcu, prema naselju Mekušje preuzme grupu zarobljenih četnika, koje tako naziva jer nisu bili regularna vojska niti su postupali po pravilima regularne vojske. Ističe da su tada u gradu bile na snazi opća opasnost i zračna uzbuna, u tijeku je bio artiljerijski napad na grad, djelovali su snajperisti i dolaskom na most na rijeci Korani zaustavili su vozilo, pa kako se je pucalo na sve strane, na most su krenuli samo on i kolega Goran Čerkez, dok su se ostali iz njegove grupe rasporedili uokolo i sklonili. Putem prema mjestu preuzimanja zarobljenih osoba sreo je jednu grupu zarobljenika koja je prepraćena u PU Karlovac, a kasnije je čuo da su to bili aktivni pripadnici tzv. "JNA". Kolega koji mu je predao drugu grupu usput mu je priopćio

da ove treba "pretresti" pa je on naredio Čerkezu da to učini, a uočio je jedino da ti zarobljenici nemaju tzv. dugo oružje. Istovremeno čuo je rad motora tenkova, zvuk gusjenica, zvuk protuavionskog mitraljeza a paljba je odjekivala sa svih strana i zaključuje da su tenkovi iz Mekušja krenuli prema gradu. Navodi da je Čerkez krenuo prema začelju te grupe zarobljenika, dok je on bio na dijelu mosta, koji je bliže Karlovcu, a udaljenost između njih dvojice da je bila 4-6 metara, ali ne sjeća se točno. Tog trenutka njih dvojica bili su sami sa tom grupom zarobljenika obzirom da su ona dvojica koji su ih predali otišli natrag na položaj prema Mekušju i kada je Goran Čerkez htio izvršiti pretres, jedan od tih zarobljenika ga je oborio na tlo, a istovremeno je čuo povik "drži ustaše" ili nešto slično, a nakon što je jedan od njih oborio Čerkeza na tlo ostali su polukružno krenuli prema njemu. Uspio je samo povikati "stani pucat ću", ali to ih nije zaustavilo pa je počeo pucati braneći pritom svoj život i život svojeg kolege a i ostalih koji su tada držali prilaz gradu na tom mostu. Navodi kako mitraljez marke "Ultimax" ima doboš i punjenje od sto metka velike probojne moći kalibar 5,56mm, a ispaljuje samo rafalno te uopće nije moguća pojedinačna paljba. Ističe da je u jednom trenutku vidio kakao je onaj koji je napao Čerkeza uspio ovome oteti pušku i uperit je u njega, a odluku da će pucati donio je u trenutku – djeliću sekunde, jer istovremeno kada je jedan od zarobljenika krenuo na Čerkeza ostali zarobljenici krenuli su za njega. Ispucavanje tih sto metaka traje oko sedam sekundi, a što se tiče ostalog naoružanja, dužio je pištolj koji je nosio za pasom straga na leđima i uopće ga nije koristio, a noževe nisu niti dužili niti su ih imali.

Nakon što su pripadnici tzv. "JNA" popadali na tlo, uz pomoć još jednog kolege odveo je Gorana Čerkeza u zaklon jer ovaj nije uopće mogao hodati, a da li je bio onesposobljen od udarca ili iz drugih razloga nije mu poznato. U zaklonu je umoran i iscrpljen ostao do 4 sata ujutro kada je došao kamion i odvezao mrtva tijela, a da li su svi ovi bili mrtvi u međuvremenu nije provjeravao niti odlazio na most. Sjeća se jedino da su tijela ranije bila prevučena bliže Rakovcu odnosno kamionu s pijeskom koji je bio prepriječen na most kao zapreka za ulazak u grad, međutim on nije sudjelovao u tom prenošenju tijela. O bijegu dvojice preživjelih iz te grupe saznao je tek kasnije. Ukoliko netko od poginulih i ima rane od noža on ih nije zadao niti ima saznanja da bi to učinio netko od pripadnika njegove postrojbe. Što se tiče samog čina preuzimanja zarobljenika na najotvorenijem dijelu mosta objašnjava da je to bila trenutna odluka obzirom na činjenicu da je trajao napad na grad te da je bilo svejedno gdje će to preuzimanje biti obavljeno a njihova je zadaća bila da se zarobljenici pretresu kod svake primopredaje. Dakle, svaka grupa koja ih preuzima mora ih ponovno pretresti. Zna da je u trenutku događaj na mostu i oko mosta bio potpun mrak, a svjetla su upaljena nakon pucanja. Uz most je ostao do 4 sata ujutro jer je postojala opasnost da tenkovi i pješadija iz Mekušja krenu na grad Karlovac pa su uskočili i pripadnici ZNG koji su donijeli protutenkovske mine i rasporedili ih po mostu.

Okrivljenik nadalje navodi da su u ovoj akciji on i njegove kolege nosili kapuljače prije svega zbog psihološkog efekta na neprijatelja, a i iz razloga što je u to vrijeme u PU karlovačkoj djelovala tzv. "peta kolona", koja je obavještavala protivnu stranu o svim akcijama. Izvještaj o ovom događaju nije podnosio jer je u PU Karlovac stigao ujutro a već u 6 ili 7 sati krenuli su u Zagreb, u PU u Đorđićevu ulicu gdje su svi predali oružje. Istog dana prebačen je u prekomandu u Bjelovar kao pripadnik antiterorističke postrojbe. Nije službeno zaveden kao njihov pripadnik, a rečeno mu je da je tako bolje, a plaću su preko PU

karlovačke, temeljem punomoći podizali njegovi roditelji. S tom postrojbom borio se u zapadnoj Slavoniji sve do 5. ožujka 1992. godine kada je po njega došao djelatnik policije pa je pritvoren a za vođenje kaznenog postupak saznao je putem novina 28. veljače 1992. godine. Okrivljenik nadalje objašnjava kako je sudjelovao u ratnim operacijama i prije ovog događaja i to na području Plitvica, Saborskog bio je u borbama u Hrvatskom selu Općina Vrginmost u Topuskom te nailazio na različita zvjerstva, zaklane ljude, ubijene i silovane žene i djecu i ne može podnijeti da se njega poistovjećuje sa ratnim zločincima ili da ga se proglašava dezerterom i bjeguncem. Ujedno ističe da je u policiju pristupio kao dragovoljac 13. prosinca 1990. godine prošao obuku od dva mjeseca i postao pripadnik antiterorističke postrojbe i već u to vrijeme, u osmom mjesecu 1990. godine shvatio da je da se rat neće izbjeći.

U dokaznom postupku sud je saslušao niz svjedoka, proveo odgovarajuća vještačenja, pročitao zapisnike sa očevida, proveo rekonstrukciju na mjestu događaja te izvršio uvid u dostavljenu dokumentaciju Karlovačkog kriznog štaba, centra za uzbunjivanje, središnjeg vojnog arhiva te Hrvatskog memorijalnog centra domovinskog rata iz Zagreba da bi se dobila cjelovita slika o vremenu, okolnostima i uvjetima pod kojima se zbio ovaj događaj.

Tako su kao svjedoci saslušani Željko Pereško, Josip Ribar, Ivica Katić, Damir Jaušovec, Dinko Tandare, Milan Glavinić, Dražen Muić, Damir Kusanić, Nikica Vrabac, Željko Spudić, Dražen Kovačević, Darko Čurčija, Ivan Gašparović, Ranko Kubelj, Zvonko Krajačić, Alenko Ribić, Ivan Vekić, Branko Škrtić, Andrija Goršić, Zlatko Grbačić, Josu Vuković, Goran Čerkez, Darko Grujić, Rudolf Brlečić, Svetozar Šarac, Franjo Družak, Ivan Štajduhar, Đuro Vukobračević, Đuro Šučević, Matija Vukanić, Mile Mandić, Branko Mađarac, Duško Mrkić, Nebojša Jasnić i Luka Janči, pročitani su zapisnici sa očevida, izvršen je uvid u skicu mjesta događaja i fotodokumentaciju, pročitani su podaci koji se odnose na identitet poginulih, pročitani su zapisnici o obdukciji, te izvršen je uvid u fotodokumentaciju sa obdukcije i fotodokumentaciju priloženu po medicinskom vještaku profesoru doktoru Josipu Škaviću, pročitani su dopisi PU bjelovarske, izvršen je uvid u medicinsku dokumentaciju za Duška Mrkića, uvid uz dopis Županijske uprave za ceste vezan za obnovu, bojenje i uređenje mosta na Korani te dopis bolnice Duga Resa. Izvršen je uvid i u opis događaja od 17. rujna 1991. godine prema dokumentaciji neprijateljske vojske, pročitani su prijepisi razgovora Branka Mađarca sa nepoznatom osobom, izvršen je uvid u medicinsku dokumentaciju za Svetozara Šarca, u raspored radnih zadataka za kritično razdoblje PU karlovačke te dokumentaciju dostavljenu od strane Hrvatskog memorijalnog centra domovinskog rata.

Vještak neuropsihijatrijske struke utvrdio je da su ratna neizvjesnost napetost i strah doveli kod okrivljenika do povišenja afektivne tenzije psihogene vrste koja je ocijenjena kao privremena psihička poremećenost zbog čega je bio bitno smanjen sposoban shvatiti značenje svog djela i bitno umanjene mogućnosti za upravljanje vlastitim postupcima.

Prema podacima iz socijalne anamneze Centra za socijalni rad Karlovac proizlazi da je okr. odrastao u skladnoj obitelji, završio školu za zvanje alatničar, zaposlio se u tvornici Žeče, gdje je radio do početka rata. Okrivljenik je druželjubiv, otvoren, sklon pomoći drugim osobama i odgovoran u izvršavanju postavljenih zadataka. Za vrijeme školovanja bavio se sportom - rukometom, veslanjem. Odnos prema roditeljima je uzoran te prema raspoloživim

podacima nema nikakvih elemenata asocijalnosti u njegovoj ličnosti a na emocionalnom planu privržen je pripadanju obitelji i svojoj domovini, a i sam je roditelj vezan za obitelj.

Nakon provođenja svih ovih dokaza sud je odbio provođenje određenih dokaza predloženih po punomoćniku oštećenika ocijenivši ih neprikladnim i nepotrebnim a prigovore oštećenika neosnovanim. Tako je odbijen prijedlog da se iz spisa izdvoje nalazi i mišljenja balističkih vještaka Čatipovića i Tomašeka, jer se na njima, po mišljenju oštećenika ne može zasnivati presuda obzirom da su zaposlenici Centra za kriminalistička vještačenja koji je u sastavu MUP-a RH, a okrivljenik je djelatnik MUP-a. To stoga jer je u praksi prihvaćen stav da ta okolnost ne predstavlja zapreku za valjanost vještačenja koja su provedena preko Centra za kriminalistička vještačenja MUP-a RH "Ivan Vučetić". Zbog toga je odbijen i prijedlog punomoćnika oštećenika da bi se angažirao vojni stručnjak za balistiku i eksplozive, a prijedlog da bi se medicinsko vještačenje povjerilo sudskom vještaku iz druge države – Slovenije, odbijen je obzirom da sud provedeno medicinsko vještačenje profesora doktora Josipa Škavića ocjenjuje stručnim i objektivnim. Okolnost što su rezultati provedenog medicinskog vještačenja iznevjerili očekivanja punomoćnika oštećenika nije razlog da se to vještačenje ne bi prihvatilo kao valjano. Isto tako odbijen je i prijedlog da se kao svjedok sasluša bivša zamjenica ŽDO-a u Karlovcu Davorka Nyerš Katušić kao nevažan.

Ocjenjujući rezultate provedenog postupka sud je utvrdio kako okrivljenik nije počinio kazneno djelo za koje se tereti optužnicom jer je postupao u nužnoj obrani.

Prema ispisu aktivnosti kriznog štaba grada Karlovca, te prema dopisu PU Karlovac od 07.07.1992. godine kritičnog dana 21. rujna 1991. godine grad Karlovac napadnut je artiljerijom i oklopno mehaniziranim postrojbama "JNA", a opća opasnost trajala je od 18,04 dana 21.9.1991. godine do 00,28 sati dana 22.9.1991. godine. Prema iskazima brojnih svjedoka u gradu su djelovali i snajperisti sa okolnih zgrada, a svjedok Željko Pereško, tada komandir II. voda specijalnih postrojbi PU karlovačke, navodi da je osobno bio zadužen za pregovore o predaji sa neprijateljem pa je tako i stupio u kontakt sa njihovim zapovjednikom Peuračom. Ističe da je došao na most međutim da Peurača nije htio u početku pregovarati izjavljujući kako o tome treba rješavati viša instanca, pa kada je to prenio svom zapovjedniku Franji Družaku ovaj mu je rekao da dodijeli neprijatelju rok od 20 minuta da se predaju i odlože oružje jer će u protivnom primijeniti silu. Nakon toga Peurača je ipak pristao na pregovore i dok su ti pregovori još trajali od strane Mekušja prema gradu krenuli su tenkovi, on ih je uočio tri, ali su se na njihovu intervenciju ipak povukli iako su se bili približili već na nekih 50 m.

Situaciju ne mostu i oko mosta te uvjete predaje opisali su uglavnom identično svi pripadnici specijalne postrojbe saslušani kao svjedoci pa tako iz iskaza Adrijana Goršića, Josipa Ribara, Damira Jaušvec, Dražena Muića, Damira Kusanića, Nikole Vrabca, Željka Spudića, Željka Pereška, Damira Gruića i Ivice Katića proizlazi da su sa druge strane mosta gledajući iz Karlovca prema Mekušju bila zaustavljena neprijateljska vozila i to kamion i terensko vozilo, a tenkovi iz pozadine – iz Mekušja približavali su se mostu očigledno pokušavajući omogućiti ulazak u grad međutim zaustavljeni su od strane Hrvatske policije i

nakon pregovora došlo je do predaje. Predaja međutim nije bila trenutna i bezuvjetna a pregovaralo se pod stalnom paljbom i nakon predaje drugu grupu zarobljenika radi sprovođenja u PU karlovačku dobili su okrivljenik i svjedok Goran Čerkez. Naime prva grupa zarobljenika, uglavnom aktivnih vojnika, uspješno je sprovedena u PU karlovačku.

U kritično vrijeme osobe odgovorne i zadužene za obranu grada imale su saznanja da neprijatelj sprema napad na grad Karlovac pa je tako svjedoku Zvonku Krajačiću zamjeniku načelnika PU karlovačke, bilo poznato da su pripadnici specijalnih postrojbi tog dana bili raspoređeni na Koranski most na Rakovcu, a u pitanju je kritičan most, upravo s ciljem da spriječe ulazak paravojnih neprijateljskih postrojbi u grad.

Širi kontekst zbivanja vezan za rat i stanje u redovima policije i Hrvatske vojske razjasnili su svjedoci Rudolf Brlečić, Ivan Vekić, Franjo Družak, Luka Janči. Zapovjednik obrane grada Rudolf Brlečić i Ivan Štajduhar načelnik PU karlovačke dali su svoje iskaze na glavnoj raspravi. Iz njihovih iskaza proizlazi da je grad u mjesecu rujnu 1991. godine bio 70-80 % okupiran. U vojarnama su bili rezervisti uglavnom sa Korduna ili Srbije koji su se javljali ili dobrovoljno ili su bili prinudno mobilizirani time da je časnički kadar u vojsci bio većinski srpske nacionalnosti i to u značajnom postotku od oko 65% a u redovima policije prema iskazima svjedoka Štajduhara na karlovačkom području bilo je Srba 74%, Hrvata 17% a ostalih 9%. U takvim uvjetima velike probleme obrani grada zadavala je tzv. "peta kolona" koja je djelovala na razne načine. Prema saznanjima svjedoka Rudolfa Brlečića ova grupa neprijatelja koja je zaustavljena na Koranskom mostu bila je čelna patrola koja je trebala uspostaviti vezu između vojarne Petrova Gora i vojarne "Luščić", što znači presjeći grad po polovici i osigurati siguran prijelaz mosta preko rijeke Kupe tako da bi mogle krenuti glavne snage i povezati se sa topništvom u Jastrebarskom odakle bi se mogao "tući" Zagreb. Nakon što je od strane hrvatskih branitelja napadnuta čelna patrola nije više bilo pokušaja da se pješadijski uđe u grad, a ovo je inače bio prvi slučaj na prostorima oko Karlovca da ima poginulih i na srpskoj strani. Do ovih saznanja svjedok je došao određenim obavještajnim radom a navodi da se je do svih podataka koje je iznio dolazilo prisluškujući neprijateljske "motorole" a za neke od podataka on je imao saznanja iz karata neprijateljske vojske. Isti svjedok navodi da je njega kao zapovjednika obrane grada najviše zabrinjavala brigada stacionirana oko Vojnića sa oko 4.500 ljudi stiglih iz Srbije te jedna brigada od oko 1.500 ljudi sastavljena od domaćeg stanovništva na istom području. U svakom slučaju iako je u vojarnama u gradu Karlovcu još bilo neprijateljske vojske, topovi su izvučeni izvan grada uz ispriku da se radi o vojnoj vježbi jer topovi mogu djelovati samo s određene udaljenosti. Svjedok ima također saznanje da je u tom vremenu na ovom području bilo i tzv. "šešeljevaca" i "arkanovaca", a da li su bili plaćeni ili ne to mu nije poznato, iako ima podatak da su bili ovdje a sigurno da ih je naoružavala JNA.

Situaciju u Gradu Karlovcu i plan obrane te okolnosti uoči kritičnog događaja opisali su svjedoci Franjo Družak i Luka Janči.

Tako svjedok Franjo Družak navodi da je kao zapovjednik specijalne postrojbe policije učestvovao već od 4. mjeseca 1991. godine u akcijama vezanim za Plitvice,

Saborsko, Topusko i još neka mjesta, a od mjeseca rujna 1991. godine zaprijetila je i neposredna opasnost za Grad Karlovac kojeg su pripadnici neprijateljskih snaga već nazvali "Kordunovac". Navodi kako su snage obrane, a misli pri tom na pripadnike policije i pripadnike ZNG u osnivanju bile inferiorne neprijatelju koji je veće snage stacionirao na području Vojnića, a cesta prema Plitvicama je već bila blokirana i 4. kolovoza 1991. godine ubijena su tri hrvatska policajca u Budačkoj Rijeci. Do mobilizacije stanovništva nije došlo jer im se jednostavno nije imalo što ponuditi odnosno nije bilo oružja pa je tek oko 15. rujna 1991. godine na nešto bolje organiziran način ipak pripremljena obrana grada a kao oružje koristile su se lovačke puške i oružje za koje su ljudi inače imali dozvolu. Njegova procjena je kako je u tom trenutku za obranu grada bilo spremno što pripadnika ZNG što policije oko 800 ljudi, a tek krajem 9. mjeseca 1991. godine da se moglo računati na nekih 900 ljudi time da oni nisu raspolagali gotovo nikakvim protutenkovskim ili protuavionskim oružjem. Navodi kako je u to vrijeme u gradu pomalo već zavladała panika jer su neprijatelji preko svojih snajperista još uvijek djelovali iz samog grada kao npr. iz vojarne Petrova Gora, Robert Domani te sa nebodera i 15. rujna 1991. godine temeljem uputstva Ministarstva obrane RH i MUP- a RH dobio je zapovijed preko Luke Janči zapovjednika 110 brigade ZNG, obzirom na očekivani napad neprijatelja, da treba osigurati sve mostove preko rijeke Korane i Mrežnice i to u suradnji sa mjesnim odborima Mostanje, Turanj, Logorište pa do Ladvenjka i od tog trenutka se je obratila posebna pozornost na zaštitu mostova.

Što se tiče kritičnog dana 21. rujna 1991. godine navodi da je kao zapovjednik policijske postrojbe za specijalne namjene sa sjedištem u PU karlovačkoj dobio obavijest sa terena kako se dva kamiona sa srpskim rezervistima približavaju Korani sa mekušanske strane a cilj im je bio spojiti se sa pripadnicima bivše JNA u vojarni Logorište, a saznanja su potvrđivala da namjeravaju zauzeti Karlovac. Temeljna policija prema uputi ministarstva pokušala ih je zaustaviti međutim oni su to odbili, ali su fizički bili prisiljeni zastati zbog prepreka pa kad mu je zapovjednik specijalnih postrojbi Pereško javio kako se kamioni i tenkovi odbijaju vratiti, upitao je MUP RH koja zapovijed slijedi pa je dobio uputu da neprijatelju da pola sata za predaju a u koliko bi tenkovi krenuli neka se jednostavno upotrijebi oružje za uništavanje tenkova, odnosno protuoklopna sredstva. Napominje, međutim kako branitelji uopće nisu raspolagali protutenkovskim naoružanjem ali obzirom da su znali kako ovu radio vezu prati i neprijatelj, iz taktičkih razloga davali su takve naredbe, pa je u tom smislu i on izdao zapovijed Perešku, da ako tenkovi krenu neka ih uništi tim protuoklopnim sredstvima. U tom trenutku počeo se već spuštati sumrak a izravnu zapovijed okrivljeniku Hrašovu da krene sa svojom grupom na most i prihvati drugu grupu neprijatelja koji su se već navodno predali, nije izdao on nego jedan od njegovih pomoćnika. Iz osobnog zapažanja on ne može znati točno što se je događalo na mostu jer je akciju koordinirao iz prostora MUP-a u Karlovcu i otprilike nakon pet minuta što je grupa upućena na most dva specijalca su panično utrčali u prostor PU karlovačke i viknuli otprilike "naši su napadnuti na mostu, ima mrtvih". Svjedok opovrgava da je bilo tko u zapovjednom lancu izdao naredbu da se puca po tim zarobljenicima i o tome nije bilo niti primisli, pa čak ga nitko nije niti upitao kako da se postupa u slučaju da se ovi ne žele predati, već je ocjena prepuštena ljudima na terenu. Svjedok je nadalje opisao u kojoj mjeri je vojno obrazovan za ovu funkciju pa tako navodi da je završio višu upravnu školu, školu rezervnih oficira u Bileći, školu vojne policije

u Pančevu, kurs vojne bezbednosti u Pančevu, položio je ispit za komadanta bataljona u Sarajevu, naveo svoj ratni raspored u "šestoj ličkoj" u Gospiću, svoje radne poslove opće i narodne obrane i samozaštite u Jugoturbini Karlovac, te da je 1990. godine došao u redovni sastav MUP-a RH u PU karlovačkoj gdje je postao zapovjednik specijalne policije. Ističe kako je cilj neprijatelja svakako bio osvajanje Grada Karlovca a tome u prilog govori i činjenica da su na području Vojnića neprijatelji imali spremnih oko 5000 rezervista među kojima su bili i pripadnici teritorijalne obrane Srbije, dobro naoružani uz potporu topničkih postrojbi, pa je Karlovac u stvari trebao završiti kao Vukovar, a vojno taktički neprijatelj je radio na slabljenju svih linija obrane i na iscrpljivanju obrambenih snaga. Raspolagao je informacijom da je končani cilj neprijatelja bio izvlačenje vojnih snaga i tehnike, te povezivanje s njihovom postrojbom u Jastrebarskom, da je u planu bio helikopterski napad da bi se blokirao autoput Zagreb – Karlovac. Tvrdi kako je zapovijed za čuvanje i obranu mostova jednostavno proizišla iz saznanja da su neprijatelji planirali napasati mostove i očigledno ući u grad.

Na gotovo identičan način opću situaciju u Karlovcu opisuje i svjedok Janči tada zapovjednik 110. brigade HV-a, koji navodi da je dana 28.6.1991. godine, nakon napada JNA na Sloveniju određena mobilizacija pa su branitelji u početku na raspolaganju imali oko 200 vojnika koji su u tom trenutku bili pripadnici ZNG i djelovali na području Lasinje, Jamničke Kiselice, desne obale Kupe i u Topuskom. U nastavku opisuje koje su vojarne unutar grada bile pod kontrolom obrambenih snaga, a koje u gradu i neposrednoj okolini u rukama neprijateljskih snaga. Ističe da je u gradu na dane 19. i 20. rujna 1991. godine, dakle neposredno uoči ovog događaja vladala neka vrsta zatišja međutim grad je, što se obrane tiče tada bio u jednom polukruženju s juga a iz samog grada prijetila je opasnost iz vojarni Luščić, Logorište, G. Mekušje, skladišta streljiva Jamadol koje je bilo pod kontrolom JNA te iz vojarne u Cerovcu i Štrekovcu koju su držali pod svojom kontrolom pobunjeni Srbi a radilo se o jednoj i pol brigadi.

Što se tiče kritičnog dana 21. rujna 1991. godine svjedok ima saznanja o tome da su tri tenka izišla iz vojarne Logorište a to je vojarna smještena između dvije rijeke Mrežnice i Korane, a skrećući desno iz Logorišta prelazi se koranski most pa se zatim neposredno nakon mosta skreće lijevo i kroz Mekušanski Lug dolazi do Kamenskog i Mekušja te su tim pravcem i krenula dva tenka. O samom događaju na mostu nema osobnih saznanja već je o tome obaviješten od strane zapovjednika I. bojne Branka Halužana ili od strane operativnog dežurnog. U vezi odnosa snaga navodi kako ne može biti precizan međutim poznato mu je da je vojarni Logoritše bilo 50 tenkova a na poligonu u Cerovcu da je bilo višecjevnih bacača raketa (VBR-a) kao i minobacača te beztrajnih topova. Pripadnici 110. brigade bili su tada odjeveni u šarene maskirne odore a nisu koristili "fantomke". Prema njegovom saznanju u vrijeme ovog događaja pripadnici ZNG nisu bili na mostu. Podatak da je neprijatelj koristio i mobilizirane osobe pribavljen je prema navodu svjedoka preko obavještajne službe a o tome postoji i pisana dokumentacija u vojnoj arhivi.

Saznanja ove dvojice svjedoka (Franjo Družak i Luka Janči) o situaciji u gradu, okruženju i planovima neprijatelja potkrijepljena su i dokumentacijom kriznog štaba Grada

Karlovca, Centra za uzbunjivanje i dnevnicima MUP-a RH PU karlovačke te dnevnim zapovijedima zapovjedništava 110 brigade (list 1024-1042 spisa), a podaci o dragovoljcima neprijatelja, općoj mobilizaciji kao i broju dragovoljaca u vojarni Logorište sadržani su u priloženoj dokumentaciji spisa (list 1212, 1215, 1238 i 1251 – 1275).

Svjedok Ivan Vekić, tada ministar unutarnjih poslova RH iskazivao je i o općoj situaciji vezanoj za obranu Hrvatske i o konkretnom događaju na koranskom mostu međutim o ovom drugom iz posrednih saznanja. Tako navodi da je kritično vrijeme bilo razdoblje rata kada je neprijatelj iz faze pobune prelazio u fazu napada na hrvatske gradove. Hrvatsku su tada branile postrojbe Specijalne policije, Temeljne policije, te pričuvni sastav, grupe boraca HOS-a i nešto dragovoljaca kao začetak budućeg Zbora narodne garde-ZNG. Neprijatelj je tada imao kompletne postrojbe JNA sa djelatnim i pričuvnim sastavom časnika, regrutima, dragovoljačke jedinice koje su masovno dolazile iz Srbije kao i specijalne milicijske jedinice sastavljene od elitnih postrojbi vojne policije kao što su Beli Orlovi i sl. te mjesno stanovništvo. Nesrazmjer snaga u ljudstvu i u opremljenosti frustrirao je branitelje. Prema njegovom saznanju u kritično vrijeme Karlovac je branilo oko 120 specijalca i oko 200 temeljnih policajaca i zbog toga su pripadnici Specijalne policije imali posebne upute u vezi poštivanja discipline i hijerarhije te načina postupanja. Bilo je za očekivati da će neprijatelj pokušati zauzeti bar jedan od gradova u zacrtanom planu Virovitica-Karlovac-Karlobag. Navodi kako su u takvoj situaciji dogodio najžešći napad na Grad Karlovac i to konkretno 21. rujna 1991. godine a on je negdje pred jutro saznao da su na koranskom mostu u Karlovcu pobijeni zarobljenici. U tom smislu izdao je naredbu načelniku PU karlovačke Ivanu Štajduharu da se slučaj obradi podrazumijevajući pod tim obavljanje očevida, obdukciju i sl., a o događaju je izvijestio i predsjednika države kojeg je izvijestio o tome što je doznao i što je naredio da se učini. Slijedećeg dana načelnik karlovačke policije Štajduhar zatražio je odmor kojeg mu je on i odobrio. Navodi kako je nakon dobivenog izvješća zaključio da se nije sve dogodilo kako je on obaviješten u početku, nego da se radilo o događaju koji je imao svoju dinamiku pri čemu je saznao da su ti neprijatelji pokušali bijeg i da je jedan od pratitelja bio napadnut te da mu je oduzeto oružje pa da je nakon svih tih izvješća koja je prikupio odlučeno da se okrivljeniku ne oduzima sloboda već je premješten u Bjelovar ali da se slučaj ipak procesuiru. Svjedok je naveo i to da je do tog vremena trinaest puta bilo potpisano primirje koje se uvijek iznova kršilo a i vrijeme oko 21. rujna 1991. godine bilo je obuhvaćeno jednim od brojnih primirja a po njegovom mišljenju to primirje služilo je za prestrojavanje neprijateljskih snaga.

U takvim okolnostima i sa takvim saznanjima, kada je neprijatelj već praktički bio u gradu, okrivljenik je dobio zadaću da na koranskom mostu koji predstavlja doslovno ulazak u uži centar grada, preuzme grupu zarobljenika i sprovede ih u policijsku upravu. Prilikom preuzimanja grupe zarobljenika uz prethodnu upozorenje da ih treba još dodatno "pretresti", jedan od njih napao je pratitelja-čuvara, svjedoka Gorana Čerkeza. Činjenicu da je okrivljenik dobio upozorenje "pretresi" osim njega potvrdili su i svjedoci Darko Grujić i Goran Čerkez čiji iskaz sud ocjenjuje vjerodostojnim unatoč kontradiktornostima koje su se pojavljivale kod svjedočenja tijekom postupka. Naime, svjedok Goran Čerkez različito je iskazivao u istrazi i na glavnoj raspravi u vezi navodnog naknadnog pucanja pištoljem od strane okrivljenika u

zarobljenike koji su već bili na tlu oboreni automatom, međutim tijekom postupka niti jednom nije odstupio od ranijeg iskaza u dijelu da je bio napadnut kada je pristupio pretresu zarobljenika po nalogu okrivljenika. Ove razlike u svojim iskazima svjedok Čerkez obrazlaže na način što tvrdi da je to njegova konstrukcija događaja jer je kasnije čuo o rezultatima obdukcije tj. da su rezervisti imali i strijelne rane glave pa kako je na mostu s njim bio samo okrivljenik to je on zaključio da ih je on i zadao. Ujedno napominje kako je u to vrijeme ubijen i njegov brat pa je sve zajedno sa ratnom atmosferom djelovalo na njega tako da o događaju ne govori objektivno već kako si ga je on zamislio. Činjenicu da je svjedok Čerkez svojim iskazom u istrazi davao pretpostavljenu sliku događaja, tvrdeći da je okrivljenik nakon što su zarobljenici pali na tlo, ovima još iz pištolja pucao u glavu, potvrđuju i rezultati medicinskog i balističkog vještačenja koji naknadno pucanje iz pištolja isključuju, što konačno prihvaća i optužba. Dakle, potpuno je prihvatljivo stoga objašnjenje vještaka neuropsihijatrijske struke koji navodi kako je poznato da svjedoci dok ne raspolažu svim saznanjima, nego samo djelomičnim opažanjem, jednostavno imaju potrebu o događaju zaokružiti sliku pa ga prikazuju onako kako su si oni zamislili da se je zbio. Kad naknadno saznaju nepobitne činjenice oni upotpune sliku i konačno "poslože kockice" (mišljenje vještaka dr. Karle Pospiš Završki), te daju cjelovit opis. U svojem iskazu svjedok opisuje kako su okrivljenik i on došli na koranski most da bi preuzeli grupu zarobljenika te da im je jedan od suboraca koji ih je predavao rekao kako ih treba pretresti jer im je oduzeto samo dugo oružje. Navodi da kada je pristupio zadnjem od njih radi pretresa da ga je ovaj napao pa ga je između ostalog udario u prepone od čega je onemoćao i nije siguran da li mu je oduzeta puška ali je siguran da je ovaj zarobljenik to pokušao učiniti. Zna da je netko viknuo "bježimo" pa su ostali formacijski krenuli prema okrivljeniku na što je ovaj povikao "stanite pucat ću" i nakon toga je čuo rafal. Zna da se je hrvao s tim rezervistom i da je prilikom hrvanja osjetio kako ovaj ima nož i vjerojatno bombu.

Napad na svjedoka Čerkeza potvrdio je i svjedok Darko Grujić koji je Čerkeza prepoznao po čizmama a isti svjedok čuo je riječ "pretresi" pa je shvatio da rezerviste treba pretresti. Kada je Čerkez krenuo prema jednom od njih ovaj ga je napao te su se počeli hrvati pri čemu je Čerkez pao na tlo a ostali zarobljenici krenuli su na Hrastova. Tada je čuo rafal i zaključio da je pucao okrivljenik. Isti svjedok potvrđuje da je tada upravo trajao napad na Karlovac i da se pucalo sa svih strana a što se tiče noževa izjavljuje kako oni nisu dužili noževe a koliko mu je poznato nisu ih imali niti Hrastov niti Čerkez. Budući da su oko njih padale granate pretpostavlja kako je moguće da je netko od neprijatelja pogođen i na taj način tj. s krhotinom granate. O položaju tijela leševa nije se mogao izjasniti jer kada su kamionom kasnije došli pokupiti tijela poginulih nije odlazio na most.

Iskazi svjedoka koji nisu bili neposredni očevici ovog događaja a nalazili su se u blizini upotpunili su sliku onoga što se tada događalo na mostu i oko mosta.

Tako svjedok Adrijan Goršić navodi da je u kritično vrijeme bio pripadnik jedinice za posebne namjene PU karlovačke, da mu je te večeri zapovjednik bio Željko Pereško koji je naredio da hitno odu na koranski most i da ponesu svoju opremu. Nije mu bilo poznato koji ih zadatak čeka i njih osmorica kombijem su krenuli na Rakovac ali se ne sjeća da li je

okrivljenik bio u kombiju. Kombijem su prešli most i zaustavili se na samom kraju gledajući prema Mekušju a tamo je već bilo pripadnika ZNG i prometna patrola a na cesti u smjeru Mekušja oko tridesetak metara dalje bio je zaustavljen jedan vojni "pincgauer" i kamion marke "Tam". Rasporedili su se na položaje tako da je on zauzeo položaj lijevo od mosta udaljen možda desetak metara, a zapovjednik Željko Pereško vodio je pregovore sa protivničkom vojskom o predaji. Do predaje nije došlo odmah nego su rokovi produživani a kroz to vrijeme iz pravca Mekušja nailazili su vojni tenkovi, koji su se na intervenciju Pereška zaustavili u blizini nogometnog igrališta. Sam čin predaje nije vidio a u to vrijeme pucalo se iz smjera Rakovca snajperima, padale su mine i on se je preko mosta provukao uz jedan kamion te došao da raskrižja prilazne ceste sa ulicom Rakovac i sakrio se u neki haustor. Nije vidio tijela ubijenih rezervista niti zna tko ih je usmratio.

Svjedok Damir Jaušovec navodi da je kao pripadnik postrojbe za posebne namjene kritične večeri došao na koranski most, pretrčao na drugu stranu gdje su vođeni pregovori o predaji, odnosno da je predaja neprijateljskih vojnika upravo bila u tijeku. Otprilike istovremeno tenkovi su se povukli natrag prema Mekušju a njegov zapovjednik Alenko Ribić dao mu je u zadatak da proveze neprijateljski "pincgauer" sa neprijateljskim zapovjednikom i vojnikom na drugu stranu. Prevezao je njihovog zapovjednika Peuraču i još jednog vojnika u PU Karlovac a kasnije čuo da je bilo gužve na mostu, te da su rezervisti provocirali i da je u njih pucao okrivljenik.

Svjedok Ivica Katić navodi da je kao pripadnik iste postrojbe kritične večeri prešao koranski most a rezervisti su bili u vozilima i počeli su pregovori o predaji. U vrijeme trajanja tih pregovora on je zauzeo svoj položaj s desne strane mosta gledajući prema Mekušju a čitavo vrijeme čula se je rafalna paljba pješadijskog naoružanja i nakon što su se rezervisti predali povukao se sa tog položaja i prešao most na stranu prema Rakovcu. Tada su zarobljeni rezervisti bili kod mosta s iste strane, a jedan dio zarobljenika već je bio prevezen u policiju, a nakon što je prošao pored ovih koji su stajali na mostu zauzeo je položaj na raskrižju prema ulici Rakovac te je pored ostale paljbe čuo i rafal iz pravca mosta. Nije mu poznato tko je pucao a kada se nakon sat vremena vratio na most na prilazu su ležali leševi rezervista. Nisu bili uz kamion kao što je vidio na predloženoj fotografiji već oko 15 metara dalje od početka mosta prema Mekušju no koliko se sjeća nisu bili na hrpi.

Svjedok Josip Ribar navodi da je kritične večeri zauzeo položaj lijevo od mosta udaljen oko 20 metara, da se cijelo vrijeme čula rafalna paljba iz pravca grada a padale su i granate, a neprijateljski tenkovi iz smjera Mekušja došli su do nogometnog stadiona međutim nakon nekog vremena su se povukli. Tada se približio mostu, a iz smjera zaustavljenih neprijateljskih vozila prilazili su rezervisti koji su bili u uniformama i predavali se, tako što su dugo oružje ostavljali kod svojih vozila a kratko su imali sa sobom. Oduzimali su im i kratko oružje te ih polijegali preko mosta i kada su se svi predali on je sa jednim pripadnikom ZNG otišao da njihovih zaustavljenih vozila gdje je već bilo dugo oružje koje su utrpali u kamion i taj kamion su njih dvojica odvezli u PU karlovačku te se više nije vraćao na most. Misli da su od kratkog oružja zarobljenici imali škorpione, a napominje da je zbog intenzivne pucnjave neko vrijeme bio čak i dislociran na drugoj strani mosta prema Mekušju.

Svjedok Damir Kusanić navodi da kako je kritične večeri prešao most i stao na mekušansku stranu i zauzeo položaj na udaljenosti od 50 metara od mosta te primijetio 4 zaustavljena vojna kamiona, jedan "pincgauer" i specijalna vozila. On osobno nije prisustvovao samoj akciji razoružavanja neprijateljskih vojnika, te kad se je povlačio preko mosta prema Rakovcu vidio je neke leševe na samom mostu ali ne zna pod kojim okolnostima su ti ljudi poginuli.

Svjedok Nikica Vrabac opisuje dolazak tenkova te povlačenje tenkova ali samu predaju rezervista nije vidio nego je samo obavljao zadatak da sprovede tri vojnika i dva časnika neprijateljske vojske na drugu stranu mosta dakle na Rakovac na položaj u blizini Ribarske kuće. Taj zadatak povjerio mu je zapovjednik Alenko Ribić te ga je i obavio.

Svjedok Željko Spudić navodi kako im je zadaća bila zaustaviti i pretresti kolonu vojnih vozila pa je tako zauzeo položaj s desne strane mosta. Jedna je grupa je već razoružavala rezerviste u trenutku njegova dolaska a druga ih je prevozila preko mosta. On je čuo rafalnu paljbu ali nije mogao razaznati o kojoj vrsti oružja se radi. Tek kada su svi vojni kamioni i "pincgauer" prebačeni preko mosta on je dobio naredbu da se i oni povuku prema gradu, odnosno prema Rakovcu te su pretrčavali most obzirom na mitraljesku paljbu iz tenkova. Nakon što je prešao most i zauzeo položaj primijetio je da negdje oko sredine mosta leži nekoliko rezervista, a na početku mosta da su bila dvojica. Osobito je znakovito što navodi kako su leševi bili negdje oko sredine kolničkog traka mosta ali ne jedan iza drugoga. Svjedok Dražen Muić opisao je zauzimanje položaja i povlačenje prema Rakovcu u vrijeme dok je trajala snajperska paljba te o tome da se on sakrio u jedan haustor i nema nikakvih saznanja o zarobljenim rezervistima.

Svjedoci Darko Čurčija, Ivan Gašparović, i Ranko Kubelj u svojim iskazima opisuju okolnosti pod kojim su obavili očevid na mjestu događaja i fotografiranje, pa iz njihovih iskaza proizlazi da su Darko Čurčija i Ivan Gašparović negdje oko ponoći ili neposredno poslije ponoći kao krim tehničari izišli na koranski most načinili nekoliko fotografija međutim obzirom na uvjete odnosno na neprekidnu paljbu napravljene su samo tri fotografije dok su ostale sačinjene sljedećeg dana. Skica lica mjesta sačinjena je sljedećeg dana a položaj leševa na mostu Ivan Gašparović označio je prema sjećanju i prema ranijem sačinjenim fotografijama. Čahure koje su predane na vještačenje pokupljene su drugi dan i to samo one koje su zatečene do polovice mosta obzirom da je most bio miniran.

Svjedok Ranko Ribić navodi da je u kritično vrijeme bio pripadnik specijalnih postrojbi MUP-a i te noći on je kao zapovjednik protuoklopne formacije dobio zadatak da spriječi sa svojom grupom ulazak srbočetničkih formacija u grad, jer snage koje su se u tom trenutke nalazile na mekušanskom mostu na Korani nisu bile dovoljne obzirom da su imali podatak kako iz tog smjera izlaze neprijateljski tenkovi. Kada je došao na most rasporedio je ljude s lijeve i desne strane i vidio da se na mostu na mekušanskoj strani nalaze dva kamiona i jedan "pincgauer" a uz ta vozila četnici naoružani do zuba. Primijetio je također tenk u mekušanskom polju u blizini vodovoda a drugi u blizini nogometnog stadiona dok je zvuk trećeg tenka upućivao na zaključak da se on nalazi negdje na zavoju prema Mekušju. Navodi

da je stupio u kontakt sa Pereškom koji je vršio pregovore o predaji i čuo kako se ovi ne žele predati nakon čega su dobili ultimatum da se u roku od 5 minuta, ne samo moraju predati nego i da se tenkovi povuku. Tvrdi kako je u to vrijeme Peurača – neprijateljski zapovjednik držao bombu na prsima s prstom na osiguraču, ali nakon što je dat takav ultimatum Peurača je ipak s nekim razgovarao te se vratio i rekao da je nemoćan te da ne može ništa poduzeti u povlačenju tenkova. Dobio je tada novi ultimatum od 5 minuta pa je ponovno otišao razgovarati s nekim i za nekoliko minuta počelo je jako snajpersko djelovanje iz grada na Rakovcu u blizini mosta tako da su snajperi tukli ispred mosta a s mekušanske strane čula se vatra također pored mosta. Po samom mostu tada se nije tuklo što navodi na zaključak da je Peurača u tim razgovorima očito dao njihov položaj. Obzirom da su pregovori i dalje trajali i da se vidjelo kako se obrana grada neće lako predati uslijedila je konačno predaja s njihove strane. Navodi da su on i jedan njegov kolega preuzeli na sebe jednu grupu i počeli sa pregledom, time da su prvo preuzimali dugo naoružanje, a svi su imali automatske puške i nož koji pripada tim puškama, te ručne bombe. Sjeća se da je jedino njihov zapovjednik Peurača imao pištolj sa futrolom i to na vidljivom mjestu, dok su ostalo kraće naoružanje našli skriveno kod drugih pripadnika. Jedan od zarobljenika imao je kolt "Smith&Wetson" a sve to oružje kako bi oduzimali bacali su na jedan kup pored mosta, pa kad su tu grupu četnika koje su preuzeli detaljno pregledali ukrcali su ih u kamion i prevezli u Karlovac. Kad je počeo pregled druge grupe u tom trenutku počelo je granatiranje a on misli da su u pitanju bile granate od 120 mm a počeli su djelovati i snajperi i to isključivo po mostu. Iz tog razloga tu grupu pregledali su samo na brzinu, oduzeli im dugo oružje i predali jednom od kolega za kojeg ne zna kako se zove obzirom da su svi imali "fantomke" na glavi, a već je padao i mrak pa je tom kolegi rekao neka izvrši detaljan pregled ove grupe a zatim je prvog do sebe pitao da li zna voziti "pincgauer" i kasnije saznao da je to bio Jaušovec pa je ovaj ubacio u vozilo komandira Peuraču i još dva četnika te s njima krenuo u PU karlovačku. Jednom od tih zarobljenika oduzeo je kapu i značku koju je ovaj imao na odori, a na kapi je grb sa dvoglavim orlom i četiri "S". Tvrdi kako ovo ističe u svojem iskazu da se ne bi govorilo kako su u pitanju bili rezervisti JNA jer se očito radilo o četničkim formacijama.

U tri sata ujutro dobio je novi nalog da se vrati na most, pokupi leševe i odveze ih u Zagreb u sudsku medicinu što je i učinio. Pri ukrcaju tijela pomogla su mu još 3-4 specijalca a u pomoć su prišli i neki pripadnici ZNG koji su se nalazili u blizini mosta. Prilikom ukrcaja netko je viknu "pištolj" i shvatili su da je prilikom pomicanja leševa ispao jedan pištolj, a nakon toga su pregledali i ostale te našli nekoliko ručnih bombi M75 i dva do tri komada kratkog oružja koje su odmah razdijelili među sobom. Dugo naoružanje i oružje koje je preuzeto od prve grupe te bačeno sa strane, pripadnici ZNG su odmah uzeli jer je situacija tada bila takva da su samo specijalci MUP-a bili naoružani a pripadnici ZNG izgledali su jadno te posjedovali samo neko privatno oružje. Na leševima nije vidio nikakve znakove masakriranja već samo strijelne ozljede.

Tijekom postupka saslušani su svjedoci Dinko Tandara i Milan Glavinić, pripadnici PU bjelovarske koji su naveli kako je okrivljenik 22. rujna 1991. godine došao u njihovu postrojbu i s njima učestvovao u određenim zadacima.

Svjedok Zlatko Grbačić opisao je kako je u kritično vrijeme bio rukovoditelj radne jedinice u Karlovcu te da je u tim ratnim uvjetima bolnica primila oko 1800 ranjenika time da su lakše slučajeve slali kući a teže nakon operativnih zahvata kada bi bili izvan životne opasnosti prebacivali u druge bolnice. Nema nikakvih neposrednih saznanja o operativnom zahvatu koji se odnosi na Svetozara Šarca već prema medicinskoj dokumentaciji koja mu predočena proizlazi da je on odobrio njegov prijevoz.

Svjedok Branko Škrić navodi kako je dobio obavijest da se Svetozar Šarac i Mrkić nalaze u bolnici u Duga Resi te da su neki pripadnici ZNG htjeli ove potjerati pa su on i Željko Kekić obavili obavijesni razgovor sa Mrkićem i Šarcem, ali o sadržaju tog razgovora nije ništa iskazivao obzirom da je razgovor obavio u svojstvu službene osobe.

Svjedok Joso Vuković iskazivao je općenito o situaciji na koranskom mostu međutim navodi jedino da je bila opća pucnjava te su se čuli tenkovi a on je držao položaj u blizini jednog čamca na rakovačkoj strani Korane a oko njega su padale granate i zna da je pogođena ribarska kućica u blizini i sam most.

Svjedok Svetozar Šarac navodi da se dana 21 rujan 1991. godine nalazio u Krnjaku iako mu je stalno prebivalište u Karlovcu i po njega su došli vojnici bivše JNA te mu dali poziv i zatim su ga odveli. Rečeno im je da idu kasarnu u Logorištu u Karlovcu i da su potrebni samo vozači jer su vojnici i starješine dezertirali, a iz vojarne u Logorištu treba dovesti vojnu tehniku. Krenuli su preko Tušilovića međutim tu su naišli na to da je cesta bila zatvorena pa su nastavili prema Vojniću, iz Vojnića prema Skakvcu i došli do vojarne u Kamenskom. Putovali su sa dva vozila i to jedno vozilo bilo je "pincgauer" a jedno "Tam" kamion. Predvodio ih je rezervni kapetan prve klase Mile Peurača a bilo ih je ukupno 24. U vojarni u Kamenskom su se zadržali kratko, zatim su krenuli prema mostu na rijeci Korani. Otprilike oko 16-17 sati zaustavljeni su pred mostom a zaustavio ih je jedan djelatnik MUP-a a ukupno je bilo tri djelatnika MUP-a. Onaj koji ih je zaustavio rekao im je da se moraju predati međutim njihov zapovjednik Peurača inzistirao je na tome da se zove komanda vojske i policije te da oni moraju pregovarati. Tvrdi da im je onaj koji ih je zaustavio rekao da se moraju predati u roku od 10 minuta ili da će se poduzeti druge mjere. Uskoro su zaključili da se moraju predati, izašli su van i naređeno im je da slože oružje i opremu pa su tako i učinili te stavili oružje na pješačku stazu na mostu a bile su to poluautomatske puške. Tvrdi da su pregledani vrlo detaljno a nakon toga im je naređeno da legnu na trbuh i stave ruke iza vrata nakon čega je uslijedila naredba da prijeđu na drugu stranu mosta što su i učinili te došavši na dugu stranu mosta bliže karlovačkoj strani sišli su s mosta i prešli na jedan puteljak koji vodi prema Ribarskoj kući pa su morali leći jedan do drugoga. Tvrdi da tada nije bilo nikakve pucnjave osim što se čula neka pucnjava iz smjera Kamenskog ali granate nisu ispaljivane. Sjeća se da je čuo u jednom trenutku i tenkove koji su se kretali od Logorišta prema Kamenskom preko Turnja, ali ih nije vidio već je po zvuku zaključio njihov smjer kretanja. Tvrdi da je odmah nakon što su legli jedan čovjek kojeg inače poznaje, prvi po redu tu zaklan, na što se je pobunio Jovo Bižić koji je ležao do njega pa je i on zaklan i to obojica nožem. Navodi kako sam čin – radnju kada su zaklani nije vidio ali je to zaključio.

Naređeno im je da odu do polovine mosta i to dvojica po dvojica u reda, a kada su došli do sredine pojavile su se tri osobe u maskirnim uniformama koje su navukle na glavu čarape ili nešto crno, uglavnom bili su maskirani a imali su automatske puške i odmah su počeli pucati sa dva do tri metra razdaljine. Sve je trajalo vrlo kratko i zna da je Mrkić pogođen pa je pao pod most dok je on pogođen u rame i u peto rebro bočno, nakon čega je izgubio svijest. Kad je došao k sebi bio je već mrak, oko njega je bilo krvi, a ljudi su ležali i primijetio je da su prevučeni na drugo mjesto a ne tamo gdje su prostrijeljeni. Tvrdi da je na početak mosta dovezen jedan kamion "110-ka" kojim je prepriječena cesta te da je u jednom trenutku jednostavno ušao u kabinu tog kamiona a ne zna ni sam zbog čega a u ujutro oko pola sedam ili kasnije primijetio je da su došli djelatnici MUP-a pa kad su otvorili vrata tog kamiona on je jednostavno ispao iz vozila a jedan od njih udario ga je kundakom po glavi i tada je izgubio oko. Kasnije je odvezen u bolnicu u Karlovac gdje je bio u šok sobi pet dana. Svjedok inače navodi kako okrivljenika Mihajla Hrastova poznaje od ranije ali ga tom prilikom nije vido na mostu međutim ne može reći da li je on možda bio jedan od one trojice koji su u njih pucali, jer im se nisu vidjela lica. Svjedok navodi da su s njim bili i kolege Jasnić i Mađarac a za Jasnića je čuo kako je ovaj odmah pri početku razoružavanja dobio neki signal od HV-a da se skloni, a kako je pobjegao nije mu poznato. U odnosu na Mađarca njega je posljednji puta vidio prilikom njihova razoružavanja na drugoj strani mosta a ljudi su pričali da je Mađarac skočio u vodu s mosta pa je nakon toga otišao u kasarnu.

Tijekom svog iskaza nije bio siguran točno u koliko sati su oni došli mostu pa je tako na glavnoj raspravi iskazao kako su došli oko 18 sati, ali da nije u to siguran međutim čini mu se da je sunce još sjalo a u trenutku kada su pucali na njih, da je vidljivost bila osrednja ali mu nije poznato da li je to bila dnevna svjetlost ili javna rasvjeta. U vezi ozljeda tvrdi da mu je trenutku kada je udaren pukla i jagodična kost te da mu je oko izbijeno kundakom a ne kao što kažu medicinski vještaci od neke eksplozije. Siguran je i u to da je povredu leđa zadobi od metka. Ocjenjuje da je od njihovog dolaska na most pa do pucanja prošlo možda nekih pola sata, a što se tiče onih trojice koji su pucali, da su svi imali automatske puške. Inače navodi da je mobiliziran dan ranije tj. 19. rujna kada su došli vojni policajci i uručili mu poziv a uniformu SMB imao je već kod sebe jer ju je zadužio ranije. Dužio je i poluautomatsku pušku koja u svom kompletu sadržava i bajunetu. Svjedok ne može točno ocijeniti koliko je hrvatskih policajaca ili vojnika vidio jer se jednostavno toga više ne sjeća, ali ostaje kod onog kako je opisao one koji su ga zaustavili, trojice koji su stavili maske prije pucnjave i misli da su još dvojica bili na kamionu. Nije čuo nikakav dogovor koji bi se vodio između hrvatskih vojnika a odnosio bi se na ubijanje, likvidaciju i slično. Navodi da je uz poluautomatsku pušku dužio i spremnik streljiva i to bojeve milicije a nije imao niti bombu niti pištolj. Rečeno im je da se u Karlovac može normalno preko mosta jer je navodno postojao dogovor da policija dozvoljava ulazak u grad preko tog mosta. Navodi također da je čuo za događaj koji se dogodio par dana ranije u Budačkoj Rijeci tj. da su pobijeni karlovački policajci. U Karlovac nije dolazio od sedmog mjeseca 1991. godine, a bavio se autoprijevozništvom dok mu je supruga nakon 15 godina rada dobila otkaz kao tehnološki višak u tvornici "Kraš" pa joj je on otvorio kiosk u Krnjaku gdje mu žive i roditelji da bi nekako preživjeli. Navodi također da tijekom ovog događaja i nije vidio da bi netko iz njihove grupe napao hrvatskog vojnika ili policajaca. Što se tiče njegovog ranjavanja u leđa "geler" mu se još uvijek nalazi u tijelu

odnosno ima ih nekoliko komada, a što se tiče boravka u karlovačkoj bolnici ne sjeća se da je rađen neki medicinski zahvat nego samo da je presvučen u bolničku odjeću a niti pri razmjeni nije dobio medicinsku dokumentaciju od karlovačke bolnice. Niti u Bolnici za osobe lišene slobode u Zgrebu nije vršena nikakva medicinska obrada nad njim.

Svjedoci Đuro Vukobratović i Đuro Sučević iskazuju suglasno da su primili pismeni poziv za vojnu vježbu i kao tenkisti odazvali su se tom pozivu te se javili u vojarnu Logorište. Iz njihovog iskaza proizlazi da je u vojarni Logorište bilo spremno i kompletirano 10 tenkova za borbeno djelovanje a oni su tom prilikom i zadužili bojevo streljivo, odnosno granate. Kritičnog dana sa formacijom od tri tenka koja čine tenkovski vod, iz vojarne Logorište krenuli su desno preko rijeke Korane pa zatim lijevo kroz Mekušanski Lug u Kamensko. U Kamenskom se nisu zadržavali te su nastavili prema Mekušju i zaustavili se u blizini koranskog mosta konkretno pored nogometnog igrališta. Tvrdi kako im nije bio poznat cilj te vojne vježbe te da nemaju nikakvog saznanja što se dogodilo na mostu jer nisu izlazili iz tenkova, a netko je zatim rekao da su pogriješili pa su se vratili sa sva tri tenka. Đuro Vukobratović tvrdi da s tenka kojim je on upravljao nitko nije pucao iz mitraljeza a misli da niti sa druga dva tenka nije pucano. Svjedok Vukobratović zna da je zapovijed glasila samo da kreću prema vojarni u Kamenskom i u trenutku kada su kretali nije bilo potrebe da bi se opremili borbenim streljivom jer su tenkovi već bili spremni, već su imali granate. Tvrdi da kada su oni krenuli prema Karlovcu nije krenulo pješastvo niti u kamionima niti na drugi način. Obojica svjedoka potvrdili su kako je u početku bilo potrebno da tenkovskim zrn timeraznesu kamenu kocku koja je bila postavljena na prilazu glavnoj cesti koja povezuje Karlovac i Plitvice, pa su to i učinili. U povratku tenkove su ostavili u vojarni u Mekušju i tamo ostali samo još par dana pa su nakon toga pušteni kući a u tom razdoblju vojarna je bila popunjena drugom vojskom i to aktivnom vojskom koja je došla iz Kičeva, Zajačera i Kumanova.

Svjedok Matija Vukanić navodi da je u mjesecu rujnu 1991. godine u činu potpukovnika JNA radio u vojarni Mekušje a to je bio inženjerski centar te je radio prvenstveno poslove sigurnosti. Tvrdi da iz Mekušja nisu imali neke veze a ostalim postrojbama u gradu nego su bili na neki način u izolaciji. Ističe također da je on kao Hrvat bio posebno izoliran, a sljedećeg dana 22. rujna 1991. godine nakon ovog događaja o kojem nema nikakvih saznanja, on je uhićen te sproveden u Vojnić, zatim u Bihać te u Beograd gdje je na vojnom sudu osuđen zbog odavanja vojne tajne na nekih devet mjeseci zatvora koju je kaznu i izdržao. U prilično suzdržanom iskazu nije mnogo pomogao rasvjetljavanju činjeničnog stanja kritičnog dana pa tako ne zna niti da li je netko od vojnika preživio i zatražio tijekom noći pomoć u vojarni, a misli se pri tom na svjedoka Mađarca. Naglašava da je ova vojarna bila ustvari školski centar za obuku inženjeraca, dakle budućih časnika JNA a da obični vojnici nisu niti boravili, odnosno ne samo da nisu dolazili nego su vojnici u to vrijeme masovno bježali.

Svjedok Mile Mandić navodi da je kao pripadnik rezervnog sastava bivše JNA kritičnog dana sa svojom jedinicom krenuo prema Gradu Karlovcu, a cilj im je bio doći u vojarnu Logorište radi izvlačenja naoružanja. U sastavu su bila vozila "pingauer" i jedan

kamion "Tam" 110, a on je bio upravo u tom kamionu. Navodi da je na prilazu mostu sa mekušanske strane bila hrvatska policija i da su bili prisiljeni predati se pa su tako i predali automatske puške a on je razvrstan u desnu grupu koja je uspješno sprovedena u PU karlovačku gdje su smješteni u policijsku sportsku dvoranu. Što se tiče načina uručivanja poziva i regrutiranja navodi da se radi o tipičnoj paraformaciji jer se poziv uručuje usmeno uz dogovor "kod samoposluge i sl.", a putem se pokupe i drugi ljudi. Navodi da dok su čekali na predaju da je čuo zvukove tenkova iza njihovih položaja i prema naredbi hrvatske policije jedan od vojnika- Šolić bio je upućen prema tenkovima da im kaže neka se povuku pa je tako i bilo ali nije se vratio niti Šolić a tenkovi su zaista napustili područje. Bio je zarobljen i kasnije je putem razmjene oslobođen pa se je vratio kući. Tvrdi da do dolaska na sud o ovom događaju nije niti s kim ovako konkretno razgovarao jer je jednostavno izbjegavao razgovor o tome i sa policijom i sa državnim odvjetništvom, s organizacijom za ljudska prava i sa novinarima.

Svjedok Branko Mađarac navodi kako je u kritično vrijeme živio u Vrginmostu i dana 20. rujna 1991. godine jednostavno je mobiliziran kao rezervista JNA te smješten u vojarnu Logorište. Po vojnoj struci je artiljerac jer je završio školu rezervnih oficira u Zadru i sljedećeg dana 21. rujna 1991. godine sa svojom grupom prevezen je vozilom "pincgauer" u Krnjak pa su zatim preko Kamenskog i Mekušja izbili u blizinu Karlovca tj. na koranski most. Uz njih se kretao i kamion "Tam" u kojem su također bili rezervisti ali su na mostu zaustavljeni od strane hrvatske policije, pa je njihov zapovjednik Mile Peurača počeo pregovarati sa hrvatskom policijom. Bilo je to oko 18-19 sati a što se tiče osobnog naoružanja napominje da je dužio samo automatsku pušku dok pištolj niti ručne bombe nije imao. Navodi kako su dobili zapovijed da prijeđu most sa mekušanske strane prema Rakovcu i to jedan po jedan a zatim su na drugoj strani dobili naredbu da legnu, pa kad je legao bio je prebijen odnosno dobio je udarce nogama i kundacima po glavi te mu je pukla ruka, a jedan vojnik koji je ležao pored njega stradao je tako što je dobio 2-4 puta udarca nožem u leđa a poslije toga i rafal u leđa. Zatim je uslijedila naredba da se vrate na most, jer ovo što je opisao dogodilo se već preko mosta na rakovačkoj strani, pa su tako i postupili krećući se unatrag prema nogostupu do otprilike polovice mosta. Iz puškomitraljeza po njima je počeo pucati jedan čovjek i to uglavnom po nogama pa ga je bilo strah da će biti onesposobljeni i zaklani i jednostavno se je preko mosta bacio u rijeku Koranu ali je pao u plitki dio te se izvukao iz rijeke i počeo bježati nizvodno prema hotelu Korana i sakrio se u jednu široku cijev gdje se zadržao do ponoći. Prešao je koranski slap i u jutarnjim satima došao u vojarnu Mekušje. Kada je počela pucnjava on se bacio sa mosta pa nije vidio što se je dalje događalo. Navodi kako ih je na rakovačkoj strani dočekala grupa od 3-4 osobe, pripadnici hrvatskih snaga. Ovaj svjedok navodi da u vrijeme dok je on bio na mostu nije čuo nikakvu pucnjavu odnosno nitko nije pucao na most ali nakon pada s mosta čuo je rafalnu paljbu.

Svjedok navodi također da su istog tog dana 21. rujna 1991. godine krenuli prema Krnjaku i prešli taj isti most u ranim jutarnjim satima vjerojatno oko sedam sati ujutro bez poteškoća a on je sjedio tom prilikom straga pod ceradom. Navodi da tog jutra kada su prelazili most nije bilo fizičkih zapreka, a on uopće nije znao zbog čega su rezervisti angažirani kada je dobio poziv niti je znao kada je došao u Krnjak zbog čega su tamo. U

Krnjaku su dobili obavijest da se vraćaju u kasarnu Logorište pa su krenuli prema mekušanskom mostu i tada je uslijedio događaj kojeg je prethodno opisao. Kada su predali oružje odnosno kad su razoružani uslijedila je komanda da prijeđu most jedan po jedan i to na način da prvo jedan prijeđe most pa kada je on na drugoj strani kreće drugi i tako do kraja. Tvrdi da su raspoređivani u dvije grupe i to na način da su u jednu birani oni koji su rezervni časnici a u drugu oni koji su obični vojnici pa kako je on rezervni potporučnik on je dodijeljen grupi koja je kasnije morala leći dok ova druga grupa nije lijegala. Svjedok tvrdi također da u blizini koransko – mekušanskog mosta nije čuo nikakve tenkove ali je čuo neke koji su možda išli na turanjski most. Navodi međutim kako je zapovjednik hrvatske policije poslao jednog od zarobljenika da se vrati natrag i rekao mu "trči tamo prema tenkovima natrag prema Mekušu i reci da ako se ne povuku, ovi će biti pobijeni". Taj vojnik koji je otišao nije se niti vratio. U Vrginmostu je radio kao načelnik teritorijalne obrane odnosno praktički nije radio ništa osim što je vodio vojnu evidenciju tj. popis vojnih obveznika a suradnje sa zapovjednikom teritorijalne obrane nije niti bilo, pa je napustio taj posao odnosno dao otkaz. Uz pušku koju je zadužio dobio je i četiri punjenja, odnosno četiri spremnika tzv. borbeni komplet. Navodi da on osobno nije pogođen rafalom ali čovjek do njega je pogođen i nakon toga se je on bacio preko mosta u rijeku. Navodi kako je u vezi ovog događaja razgovarao s jednim novinarom po izlasku iz bolnice u Vrginmostu a ujedno je to bilo snimano za televiziju RTS. Sada živi u Švedskoj i želi zaboraviti taj događaj.

Svjedok Duško Mrkić navodi da je kao rezervist JNA mobiliziran i raspoređen u vojarnu Logorište gdje je trebao provesti 12 dana. Obuku su provodili na taj način da su držali stražu i uglavnom više ništa konkretno. Dana 21. rujna 1991. godine krenuli su iz Logorišta u prijednevima satima i to lijevo prema gradu, prešli mrežnički most i uputili se prema koranskom mostu u naselju Rakovac. Zaustavila ih je patrola, popričali su i otišli dalje kućama jer su imali slobodan dan. Navodi kako su sa rakovačke strane prešli most prema Mekušu i to oko deset sati prijedne i u tom trenutku nije bilo nikakvih fizičkih prepreka na mostu niti je bila uzbuna ili slično pa se može reći da je to bilo mirno doba dana. On je konkretno otišao u Krnjak i istog dana vratio se u svoju postrojbu u Logorište. Zatim su krenuli prema Mekušu i ispred mosta su zaustavljeni od strane hrvatske policije, pa su morali podići ceradu, izići iz vozila i odložiti oružje a u kamionu i "pincgaueru" bilo ih je ukupno oko 25-26 osoba. Dužili su automatske puške i poluautomatske puške a neki od njih imali su i ručne bombe, dok su pištolje imali samo oficiri. Nakon pregovora dobili su naredbu da jedan po jedan prijeđu most pa su upućeni prema ribarskoj kućici lijevo i morali su leći prsima na tlo a ruke staviti na glavu. Prišla su im 4 vojnika i vidjeli su da je "sijevnuo" nož prema pokojnom Šipiću koji je pretučen i nogama. Kada je jedan drugi vojnik prigovorio krenuli su i na njega međutim ne zna da li su ga samo tukli ili su eventualno i pucali i upotrijebili nož. Dobili su naredbu da ustanu i tada mu je sinulo kroz glavu da će biti vjerojatno ustrijeljeni pa se jednostavno prebacio preko ograde mosta i u tom trenutku dobio metak u trbuh i pao na pijesak, odnosno na tlo a ne u rijeku. Sakrio se pod mostom i krio se do sljedećeg dana oko 9-9,30 sati, u međuvremenu pio vodu pa otpuzao da ribarske kućice i od jedne žene zatražio vodu. Ona je pozvala u pomoć još jednog čovjeka s ceste a to je bio policijski inspektor ali su prišli i neki vojnici koji su ga htjeli ubiti, međutim ovaj inspektor to nije dozvolio. Smješten je u bolnicu na Švarči gdje je proveo 14 dana a zatim u bolnici u Duga Resi oko 8 dana, a u

Duga Resi je vidio također i Svetozara Šarca. Nije mu poznato zbog čega kada su išli iz Logorišta prema Krnjaku nisu išli preko mosta na Turnju već obilazno. Navodi da su na rakovačkoj strani nakon što su polijegali razdvojeni na dvije grupe i to tako da su u jednoj bila aktivna vojna lica a u drugoj obični vojnici. Navodi da je uz njega na tlo pala još jedna osoba, a to je bio Mile Peurača kojeg poznaje od ranije i kojem je presječena arterija te se samo spustio u rijeku i nestao. Svjedok ističe da su po njima počela pucati trojica policajaca i samo su oni imali "fantomke" a bili su u trenutku pucanja udaljeni od njih 5-6 metara. Stajali su pak udaljeni jedan od drugoga oko 2 metra nekako u liniji. Svjedok se sjeća da je u grupi bio i Nebojša Jasnić ali nakon što su prešli most on ga je jednostavno izgubio iz vida. Svjedok navodi da od trenutka ranjavanja pa do spašavanja nije gubio svijest jer je često pio vodu pa se tako održavao a ulazio je čak i u čamce. S njim je obavila razgovor hrvatska policija dok je boravio u bolnici na Švarči ali nije im ispričao sve ovo što je ispričao na sudu, ustvari nije im rekao ništa tj. rekao im je da ništa ne zna.

Svjedok Nebojša Jasnić također navodi kako je pozvan kao rezervista u vojarnu Logorište dvanaest dana prije ovog događaja te da je tamo proveo pet dana pa su pušteni kući a kritičnog dana opet je pozvan. Navodi kako je cilj njihovog pozivanja bio izvlačenje tehnike što znači kamiona i streljiva. Dolaskom na koranski most morali su leći na prsa jer ih je dočekala hrvatska policija a njega su postavili i izvukli tako da u koliko tenk opali on će biti streljan. Tenk se naime pojavio straga u Mekušju. Nakon toga uzeli su jednog mlađeg čovjeka koji je preuzeo njegovu ulogu a on je sa grupom preveden preko mosta na rakovačku stranu. Prethodno su razoružani na taj način što im je oduzeta automatska puška a pipali su ih po tijelu ne bi li našli još nešto. On osobno nije imao nikakve bombe niti pištolje zatim je uslijedila komanda "četnici dignite se i okrenite" i tada je on skočio s mosta. Prethodno je vidio da se jedan od njegovih suboraca presavinuo u prsima. Ronio je do pola Korane a zatim se plivajući vratio na karlovačku stranu gdje se u blizini ribarske kućice skrivao među žilama od drveća a povremeno bi tek izlazio na obalu. Tek sljedeće noći oko tri sata izašao je i kraćim se putem probio do tvornice "Žeče" na Rakovcu u blizini benzinske crpke pa se javio portirima, stupio u kontakt s policijom kojoj je ispričao jednu potpuno drugu priču da su ga napali neki ljudi u Mekušju pa kada je upitan da li ima nekog u Karlovcu tražio je vezu sa svojom sestrom međutim nju telefonom nisu mogli dobiti. Zatim je predložio njegovog bivšeg direktora "Vunateksa" i on je došao po njega te mu donio hlače jer je putem odbacio uniformu JNA i bio je samo u gaćama i potkošulji. Tom prilikom slomio je dva rebra. Navodi da u kamionu nije vidio Svetozara Šarca niti Duška Mrkića a vidio je jedino Mandića. Nije mu jasno zbog čega su iz Krnjaka prema Karlovcu krenuli preko Brezove Glave, Utinje i Skakavca. Kada su prelazili most s Mekušja prema Rakovcu misli da su se kretali u koloni dvojica po dvojica. Svjedok nije siguran da li je u njih pucao jedan čovjek ili je pucalo više njih, međutim, čini mu se da je pucano iz jednog oružja. Nije mu poznato da je došlo do razdvajanja aktivne vojske od rezervista a kao i ostali svjedoci procjenjuje da su iz Krnjaka krenuli oko 15.30 sati istog dana i da se je sve ovo zbivalo ne prelasku dana u sumrak odnosno da je još bilo dnevne svjetlosti tako mu se čini. Što se tiče streljiva jedan okvir sa streljivom stavljen je naravno na svoje mjesto na oružje, a drugi je bio zalijepljen širokom ljepljivom trakom za oružje time da svaki okvir sadržava oko trideset metaka. Svjedok nadalje navodi da osoba koja je u njega pucala u trenutku kada je pucala bila je od njega udaljena

onoliko koliko je širok most i stajala je ispred njega a ne lijevo ili desno. O ovom događaju ispitivala ga je policija jednom prilikom i to 2002. godine kad se vratio iz Bosne.

Prema zapisniku o očevidu proizlazi da su operativni djelatnici i krim tehničar dana 22.9.1991. godine u 01,30 sati izišli na mjesto događaja i izvršili djelomično fotografiranje, a da se preostala tehnička mjerenja nisu mogla obaviti zbog razloga sigurnosti pa je očevid nastavljen istog dana u 11,30 sati. Zapisnikom su opisani pronađeni tragovi i to na 43. metru od PTM, tragovi tkiva, te položaj prepriječenog teretnog vozila. Opisani su i tragovi krvi koji se protežu po cijeloj širini mosta a vidljivo je i slijevanje krvi u smjeru kamiona obzirom da cesta na tom dijelu čini blagi pad. Opisane su i pronađene čahure i njihovi dijelovi različitog kalibra pa su izuzete radi daljnjeg vještačenja. Veći trag krvi proteže od 50,50 m od PTM do 70 m pa se po tragu može zaključiti da je nešto vučeno. Na ogradi mosta zabilježeno je više oštećenja u vidu probijanja koja su očito nastala od metka a na 70. metru od PTM uz rub asfaltirane površine pronađeni su veći tragovi krvi u vidu lokve koja je krv zgrušana pa su ti pronađeni tragovi ucrtani u skicu mjesta događaja i potkrijepljeni s fotodokumentacijom koja čini sastavni dio zapisnika o očevidu.

Prema dopisu Zavoda za sudsku medicinu i kriminalistiku od 22. rujna 1991. godine proizlazi da je utvrđen identitet 10 osoba i tri NN muškarca a utvrđeno je i da su svi navedeni umrli nasilnom smrću uslijed brojnih rana glave, trupa i udova. Obdukcijom mrtvog tijela Jovana Sipića utvrđeno je kako je ovaj na leđima imao četiri ubodne rane od kojih su tri bile potpuno plitke i zahvaćale samo kožu i pokožno tkivo a jedna je probijala prsište ali nije ozlijedila niti jedan organ i nije imala utjecaja na uzrok smrti.

Identitet pokojnih oštećenika vidljiv je iz dopisa o utvrđivanju identiteta PU karlovačke od 23.9.1991. godine u kojem su navedeni osobni podaci. Iz medicinske dokumentacije za Svetozara Šarca i Duška Mrkića medicinskog centra Karlovac od 23.9.1991. godine vidljiva je njihova medicinska dijagnoza te napomena kako je potreban nastavak liječenja na kirurškom odjelu KBC Rebro a transport će biti osiguran sanitetskim vozilom i pratnjom.

Iz zahtjeva za vještačenje PU Zagreb Centra za kriminalistička vještačenja MUP-a RH od 22.9.1991. godine vidljivo je da su ovom dostavljeni na vještačenje oduzeto oružje kao i silikonski odljevci i čahure koje su izuzete s mjesta događaja i to 59 komada čahura, metaka kalibra 5,56mm i 5 komada čahura kalibra 7,62mm. Iz nalaza vještaka o vještačenju tragova baruta i balističkog vještačenja Centra za kriminalistička vještačenja od 24.9.1991. godine proizlazi da je iz dostavljenog oružja u posljednje vrijeme pucano i da se na izuzetim silikonskim odljercima nalaze čestice djelomično sagorijelog baruta, te da je dostavljenih 59 čahura kalibra 5,56mm ispaljeno iz dostavljenog puškomitraljeza a dostavljene čahure kalibra 7,62mm nisu ispaljene niti iz jednog od dostavljenog oružja kalibra 7,62mm odnosno automata, poluautomatske puške ili puškomitraljeza. Iz zapisnika o vještačenju krvi na oduzetim bajunetama od 19.11.1991. godine proizlazi mišljenje da na svim dostavljenim bajunetama nisu vidljivi ni utvrđeni tragovi krvi, a radi se o bajunetama koje su zbog

vještačenja oduzete od Adriana Goršića, Dražena Muića, Ivice Katića, Željka Spudića, Zvonka Topića i Darka Gruića.

Nalazom o obdukciji uz priložene skice opisane su sve zadobivene rane oštećenika, dinamika nastanka ozljeda kao i njihov položaj i uzrok smrti pa je vidljivo da su oštećenici zadobili strijelne rane a zadobivene rane oštećenika vidljive su i u priloženoj fotodokumentaciji sa izvršene obdukcije koja je priložena po sudskom vještaku profesoru doktoru Josipu Škaviću. Trinaestorica oštećenika zadobili su izvanredno velik broj ozljeda a tijekom dinamike ozljeđivanja dolazilo je i do pomicanja tijela oštećenika, tako je Sipić Jovan stradao od strijelne ozljede koja je bila u smjeru od naprijed prema otraga ili u stranu što znači da je cijev oružja u trenutku opaljenja projektila bila isprijeđ njegovog tijela. Ozljede Nikole Babića nastale su s leđne strane tijela a ozljede Lukač Milenka uglavnom su nastale pucanjem s prijedna no ima i nekih gdje se ulazne strijelne rane nalaze s leđne strane tijela. Ozljede NN muškarca u zapisniku o obdukciji broj 52657-1033/91 nastale su pucanjem s prednje i lijeve strane te sa leđne strane tijela. Ozljede Nebojše Popovića nastale su pucanjem s bočne strane tijela a ozljede Bože Kozline pucanjem s prednje i lijeve strane tijela ali neke od njih i sa bočne i stražnje strane. Ozljede Savić Milića nastale su jednim dijelom pucanjem sa stražnje strane tijela a dijelom lijevo bočno. Ozljede Slobodana Milovanovića nastale su pucanjem s prednje strane i s lijeve bočne strane dok su ozljede Vase Bižića nastale pucanjem s lijeve strane tijela. Ozljede Mile Peurače nastale su pucanjem s desne strane a ozljede Mile Babića nastale su pucanjem s desne leđne strane tijela. Ozljede Zorana Komadine nastale su pucanjem s desne strane tijela, a ozljede Miloša Srdića pucanjem sa prednje strane ali i desne i lijeve leđne strane.

Vještak sudske medicine profesor doktor Josip Škavić navodi da kod svih trinaestorice oštećenika isključivo dominiraju strijelne ozljede koje su nastale djelovanjem brzih projektila a niti jedna od ulaznih strijelnih rana nije takovih karakteristika da bi upućivala na nastanak pucanja iz relativne ili apsolutne blizine tj. da bi pucanjem cijevi oružja iz kojeg je izvršeno opaljenje cijev oružja bila prislonjena ili udaljena na manjoj udaljenosti tj. da bi se na mjestu ulaznih rana nalazilo nesagorjelih čestica baruta, dima ili plamena. Tokom brojnih strijelnih kanala dolazi do ozljeđivanja koštanog sustava što je i uobičajeno ukoliko se kost nađe na mjestu prolaska projektila no niti jedan od prijeloma utvrđenih obdukcijom nije nastao na neki drugi način kao što bi bio na primjer udarac tupim, tvrdim sredstvom po određenom dijelu tijela. Karakteristike ozljeda glave uklapaju se također u dosada opisane strijelne ozljede a na temelju izgleda ozljede glave nije moguće zaključivati o udaljenosti pucanja ali je moguće isključiti apsolutnu i relativnu blizinu. Niti jedna od utvrđenih ozljeda glave niti po svojim karakteristikama niti po lokalizaciji nije takva da bi sa sigurnošću ili barem velikim stupnjem vjerojatnosti upućivala na mehanizam nastanka djelovanja pištoljskog projektila nastalog pucanjem iz blizine što se kao tipično pojavljuje prilikom likvidacije osoba. Od ovih ozljeda po svojim karakteristikama odstupaju ozljede leđa Jovana Sipića opisane u zapisniku o obdukciji, koje su rezne rane time da je jedna od njih i ubodna. Ubodna rana obzirom na karakteristike predstavlja tešku tjelesnu ozljedu dok ostale rezne rane predstavljaju svaka za sebe lakšu tjelesnu ozljedu a niti jedna od ovih rana nije izravno utjecala na smrti ishod. Rezne rane zadane su povlačenjem oštrice noža ili nožu sličnog sredstava po koži dok je

ubodna rana nastala ubodom šiljka noža ili nožu sličnog sredstva. U odnosu na zadobivene ozljede Vase Bižića, na vratu mrtvog tijela istog ne nalazi se ozljeda nastala djelovanjem noža ili sličnog sredstva tj. ne nalaze se rane nastale klanjem. Vještak je kao prilog mišljenju dostavio dvije fotografije mrtvog tijela Vase Bižića iz kojih se razabire karakter strijelne a ne rezne rane vrata.

Što se tiče ozljeđivanja Svetozara Šarca vještak ističe da je prilikom davanja nalaza i mišljenja o ozljedama Svetozara Šarca koristio samo medicinsku dokumentaciju odakle proizlazi podatak kako je prilikom prijema oštećenika na bolničko liječenje navedeno da je ozlijeđen eksplozivnom napravom. Nadalje se u dokumentaciji navodi kako se ispod lijeve lopatične kosti nalaze brojne manje rane izazvane eksplozijom. Također se spominje i rana od eksplozije lijevog oka pa su i postavljene odgovarajuće dijagnoze eksplozivnih ozljeda. Vještak navodi da podatak o eksplozivnim ranama tj. ranama koje su nastale djelovanjem eksplozivnog sredstva ne predstavlja njegov zaključak, već neminovno prihvaćanje podataka iz medicinske dokumentacije. U nastavku navodi kako eksplozivno sredstvo u pravilu na tijelo djeluje krhotinama pa je za očekivati da je i oštećenik Šarac ozlijeđen krhotinama. Te krhotine mogu biti rezultat rasprskavanja eksplozivnog sredstva ali isto tako mogu predstavljati rezultat djelovanja rasprsnutog projektila koji je prije ozljeđivanja tijela udario u čvrstu prepreku što znači da je teorijski moguć nastanka ozljede oštećenika Svetozara Šarca i djelovanjem raspadnutog projektila oružja kao što je i Ultimax pri čemu je projektil prije ozljeđivanja tijela morao udariti o čvrstu prepreku. Nakon što je vještaku pokazana fotografija sačinjena prilikom rekonstrukcije na koranskom mostu koja pokazuje jedan od mogućih položaja oštećenika Svetozara Šarca, a na kojoj je slici ovaj pokazan u položaju da je leđnom stranom tijela okrenut mostu tj. ogradi mosta, vještak navodi da je u takvoj poziciji moguće uspostaviti smjer djelovanja projektila koji bi se pogotkom u ogradu mosta raspao pa da krhotina projektila zada ozljede kakve su kod oštećenika i utvrđene. Vještak ujedno ističe da je prilikom vještačenja uzeo u obzir i liječničku svjedočbu izdanu dana 3.10.2002. godine u zatvorskoj bolnici u Zgrebu i gdje se navodi da se je "radilo o vjerojnoj frakturi lijeve orbite te strijelnoj rani lijevog prsišta". Smatra da se na temelju ove dokumentacije apsolutno ne može zaključivati o karakteru ozljeda Svetozara Šarca pa je taj dokument nepodesan za vještačenje. Konačno vještak ostaje kod svog mišljenja kako je ipak moguće da je ozljeda lijevog oka mogla nastati djelovanjem krhotine ili eksplozivnog sredstva ili fragmentom projektila koji se prije pogotkom u prepreku raspao na manje komade. Pri tom je moguće da u koliko je krhotina djelovala na oko tangencijalno tj. okrznućem, tada se krhotina ne mora zadržati u tijelu odnosno u oku pa ne mora naknadnim dijagnostičkim metodama biti niti uočena, a nasuprot ovoj zamišljenoj situaciji može se dogoditi direktan pogodak krhotinom kada bi ona ulaskom u oko dovela do ozljeđivanja i kada bi kasnije trebala biti vidljiva pri dijagnostičkoj obradi.

Konačno vještak navodi da kada bi raspolagao kompletnom medicinskom dokumentacijom koja bi se odnosila na daljnju dijagnostičku obradu ozljede lijevog oka oštećenika tada bi mogao sa većom sigurnošću ili sigurno zaključiti koje je sredstvo u pitanju i obrazložiti mehanizam ozljeđivanja, međutim kada bi sada pregledao oštećenika odnosno njegovo oko, odrediti mehanizam nastanka ozljeđivanja zbog zarasle ozljede ne bi više bilo moguće. Rezimirajući ozljedu lijevog oka oštećenika vještak smatra kako je ona izolirana što

znači da iz medicinske dokumentacije ne proizlazi objektivno medicinski utvrđeno i opisano ozljeđivanje nekih okolnih struktura pa ni koštanog sustava očne duplje i u tom se smislu radi samo o ozljedi oka tj. o izoliranoj ozljedi oka.

Balističko vještačenje provedeno je kod Centara za krim vještačenja MUP-a RH pa je prvo vještačenje proveo dipl.ing. Damir Čatipović koji je opisao oružje dostavljeno na vještačenje a posebno da su na vještačenje dostavljeni pištolji izuzeti od Gorana Čerkeza i Nikole Vrabca. Oružje je pregledano i probna ispitivanja pokazala su da je oružje tehnički ispravno i da je iz njega pucano. Nakon posljednjeg pucanja cijevi oružja nisu čišćene. Vještak ocjenjuje kako ne postoje objektivne metode na temelju kojih bi se moglo utvrditi vremenski period kada je iz tog oružja zadnji puta pucano. Među ostalim dostavljenim materijalom za ispitivanje nije dostavljena čahura odnosno ništa što bi bilo u vezi sa kratkim vatrenim oružjem odnosno pištoljem. Što se tiče šest čahura kalibra 7,62 mm to su čahure koje pripadaju puščanoj municiji, puščanom streljivu a takvo streljivo ne može se ispaliti iz pištolja čija čahura je 25mm. Ova zrna mogu se ispaliti jedino iz poluautomatskih, automatskih pušaka i iz puškomitraljeza navedenog kalibra. Na ispitivanje osim čahura ispaljenih iz dva različita oružja kalibra 5,56mm i 7,62 mm nisu dostavljena zrna ili dijelovi zrna pronađeni prilikom obdukcije. Vještak je, a uvažavajući i nalaz sudsko-medicinskog vještaka naveo da su strijelne ozljede nastale djelovanjem brzih projektila a da niti jedna od ulaznih strijelnih rana nije tih karakteristika da bi upućivala na zaključak kako su rane nastale pucanjem iz relativne ili apsolutne blizine, odnosno da ni jedna od tih utvrđenih ozljeda glave nije po svojim karakteristikama takva da bi ukazivala na to da je nastala djelovanjem pištolja, pištoljskog projektila iz blizine. U tom smislu vještak je u cijelosti suglasan sa vještakom medicinske struke doktorom Škavićem.

U ponovljenom postupku kao balistički vještak angažiran je dipl.ing. Damir Tomašek koji je dao svoj pismeni nalaz i mišljenje te u nekoliko navrata to mišljenje dopunjavao usmeno na glavnoj raspravi a bio je prisutan i na rekonstrukciji događaja koja je provedena na licu mjesta, te sačinio i situacijski plan vjerojatne pozicije učesnika događaja prema dostupnim parametrima međutim, sačinio je za potrebe spisa i situacijski plan prema verziji očevidaca odnosno okrivljenika i na rekonstrukciji saslušanih svjedoka. Vještak se nije mogao izjasniti, obzirom na izgled rana pokojnih oštećenika da li je na njih pucano samo iz jedne vrste oružja ili iz više vrsta. Isto tako nije se mogao izjasniti da li je pucala jedna osoba ili više njih, posebno obzirom da mu nisu dostavljena zrna koja su eventualno izvađena iz tijela oštećenika. U vezi ozljeda Svetozara Šarca vještak je dao mišljenje kako su one nastale od krhotina eksplozivne naprave, a na pitanje da li je moguće da zrno ispaljeno iz "Ultimaxa" koje prethodno naiđe na tvrdu podlogu bude rasprsnuto na više fragmenata pa jedan od njih završi i u tijelu Svetozara Šarca, vještak je izjavio kako je i to moguće. Obzirom na rezultate provedene rekonstrukcije balistički vještak dipl.ing. Damir Tomašek iskazao je kako su vjerojatnije verzije prikaza događaja koje su dali okrivljenik Mihajlo Hrastov, svjedok Goran Čerkez i svjedok Duško Mrkić od one koju je dao svjedok Svetozar Šarac dok za prikaz događaja prema svjedoku Nebojši Jasniću navodi kako se taj prikaz razlikuje u toliko što je pozicija oštećenika prema njegovoj verziji bila da su ovi bili bliže kraju mosta za razliku od vjerojatne njihove pozicije. Prikaz događaja prema svjedocima Mrkiću i Šarcu razlikuje se

prvenstveno u tome što oni spominju veći broj osoba koje su pucale u odnosu na prikaz događaja po ostalim očevicima.

Iskaze svjedoka Svetozara Šarca, Duška Mrkića i Nebojše Jasnića ovaj sud ocijenio je s više opreza prije svega zbog činjenice što se ti iskazi razlikuju u niz detalja pa tako svjedok Mrkić navodi da su po njima pucala trojica policajaca sa udaljenosti od 5-6 metara, dok svjedok Jasnić dopušta mogućnost da je pucao samo jedan čovjek, ali nije siguran u to i tvrdi da je ta osoba koja je u njega pucala bila udaljena onoliko koliko je širok most, a svjedok Šarac pak navodi da su u njih pucale tri osobe u maskirnim uniformama i to sa 2-3 metra razdaljine. Uzimajući u obzir i činjenicu da navedeni svjedoci sebe smatraju oštećenima, logično je da su zainteresirani za ishod ovog postupka, pa okolnost što nisu vidjeli da je netko napao pratitelja Čerkeza ne znači da se to nije i zbilo. Osim toga već je bio mrak, napad na grad je trajao i položaj u kojem su se našli te planiranje bijega (u kojem su dvojica i uspjeli), u dovoljnoj su mjeri mogli odvratiti njihovu pozornost da ne uoče taj napad, pa kad se njihovom navodu da napad na Čerkeza nisu vidjeli suprotstavi iskaz tog svjedoka koji je u tom dijelu bio dosljedan tijekom cijelog postupka, činjenica napada na njega nije više sporna za ovaj sud.

Obzirom na ovakova mišljenja vještaka medicinske struke i vještaka za balistiku, sud je zaključio da oštećenik Svetzar Šarac kritične zgode, ozljede nije zadobio od krhotina raspadnutih projektila iz puškomitraljeza "Ultimax" kao što se tvrdi u optužnici već na neki drugi način, iako oba vještaka i tu mogućnost dopuštaju kao teorijsku mogućnost. Naime, vještak medicinske struke utvrđenu ozljedu oka Svetozara Šarca svrstava u grupu tzv. nespecifičnih mehaničkih ozljeda, što znači da sama ozljeda i njezin karakter ne upućuju samo na jedno točno određeno sredstvo ozljeđivanja.

Činjenicu da je neprijatelj planirao napasti i osvojiti strateške mostove u gradu te da je u tom cilju mobilizirao i prikupljao ljudstvo (formirani su dobrovoljački odredi), potvrđuje i izvještaj potpukovnika Bore Ercegovca (listovi 360-369, od 14.11.1991. godine) koji navodi kako su ti divni ljudi napustili svoje domove i došli pomoći da se obrani silna tehnika kako ne bi pala u ruke oružanim snagama RH. U izvještaju se navodi kako se je dana 21.9.1991. godine vodila žestoka borba te da je tom prilikom zarobljena jedna grupa njihovih vojnika a upućena su tri tenka koji su putem vodili strašnu bitku te uspjeli uništiti četiri bunkera. Navodi kako su korišteni i minobacači 120mm pa je tenkovski vod očistio prostor između mostova na Korani i Mrežnici. Naredbu da se povuku sa već osvojenog mosta ocjenjuje kao neshvatljivu pogrešku nadređenih jer nikada kasnije taj most nije vraćen.

Dodatnu potvrdu kako je neprijatelj planirao ozbiljan vojni napad na grad a ne vojnu vježbu kao što su to neki od svjedoka pokušali prikazati, pruža i pismena naredba potpukovnika tzv. "JNA" Mihaila Šaranovića – komandanta 944 pozadinske baze "JNA", broj str-pov2080 od 2. rujna 1991. godine (list 1209), gdje se izričito naređuje da – citat "nitko se od pripadnika naših jedinica tko je naoružan nesme predati ili predati oružje, a da prethodno nije upotrebio oružje".

Tijekom postupka postavilo se je niz pitanja koja je trebalo riješiti da bi se donijela presuda naznačena u izreci. Tako je prije svega valjalo ocijeniti da li su se ispunile zakonom propisane pretpostavke odnosno da li rezultati prevedenog dokaznog postupka upućuju na to da je okrivljenik postupao u nužnoj obrani, što je razlog za isključenje protupravnosti. Valjalo je zatim razjasniti pojam "ratni zarobljenici" i pojam "bezuwjetna predaja" te raščlaniti iskaz svjedoka Gorana Čerkeza kojeg je dao u istrazi i koji se razlikovao od onog sa glavne rasprave. U skladu sa nalogom Vrhovnog suda RH iz ukidnog rješenja trebalo je rasvijetliti što to znači da je okrivljenik napadnut na način "da su svi ostali na njega krenuli polukružno" ili na način "da su svi oni krenuli na Hrastova formacijski tj. u grupi", kad iz fotodokumentacije proizlazi da je glavnina tragova krvi nađena na nogostupu mosta desno gledajući prema Mekušju, te da su tragovi razvučeni na razdaljini od 61,00 do 70,00 m mjereno od početne točke mjerenja od PTM. Osim toga bilo je potrebno razjasniti zbog čega na tijelu okrivljenika Hrastova i tijelu bilo kojeg oštećenika nisu pronađeni tragovi barutnih čestica ako je okrivljenik pucao sa razdaljine od 4-6m kako on tvrdi. Osim toga naloženo je i dopunsko balističko vještačenje te navođenje razloga za zaključak da je okrivljenik Mihajlo Hrastov postupao u nužnoj obrani.

Ovaj sud utvrdio je da je okrivljenik postupio u nužnoj obrani.

Nužna obrana prema odredbi čl. 29 st. 2 KZ-a je ona obrana koja je prijeko potrebna da počinitelj od sebe ili drugog odbije istodobni ili izravno predstojeći protupravni napad i ona je razlog isključenja protupravnosti. Pravo na nužnu obranu izvodi se iz načela samozaštite prema kojem nitko nije dužan trpjeti povrede svojih prava i ovlašten je napad na njih odbiti silom. U konkretnom slučaju postavilo se je pitanje da li je napad na okrivljenika bio istodoban ili izravno predstojeći. Iako je granicu između istodobnog i izravnog predstojećeg napada teško povući, ovaj sud utvrdio je da je u ovom slučaju u pitanju bio izravno predstojeći napad što znači da je svakog trenutka na strani okrivljenika moglo doći do povrede dobara koja je ovlašten štiti jer je svako odlaganje obrambene radnje moglo biti kobno po njega, pa mu jednostavno nije preostalo drugo nego da upotrijebi oružje. Naime, onog trenutka kada je svjedok Čerkez kao drugi pratitelj zarobljenika napadnut na začelju kolone (ta je činjenica nesporno dokazana), i kad je jedan od petnaestorice zarobljenika viknuo "bježimo", nije se više moglo govoriti o bezuwwjetnoj predaji i zarobljenici su za okrivljenika postali samo grupa neprijatelja od koje mu prijeti objektivna, stvarna opasnost za život njega osobno a i za živote njegovih suboraca. Kod ocjene da li je obrana bila prijeko potrebna sud je uzeo u obzir sve okolnosti slučaja pa tako i vrijeme izvršenja radnje a naročito okolnost da je omjer snaga napadača prema onome tko je napadnut bio u nesrazmjeru jer je njih petnaestorica krenulo na okrivljenika, koji u tom trenutku nije više imao potporu Čerkeza obzirom da je ovaj bio oboren na tlo. Tvrdnja optužbe da se je u ovom slučaju radilo o ratnim zarobljenicima koji su se bezuwwjetno predali nije prihvatljiva, jer bezuwwjetna predaja znači da se je neprijatelj u cijelosti stavio pod vlast protivnika – na milost i nemilost, te da nije sposoban za borbu i da je razoružan. To međutim nije u konkretnom slučaju bilo tako. Naime, kao što je već i istaknuto u onom trenutku kada je Goran Čerkez kao drugi čuvar napadnut od strane zarobljenih neprijatelja koji su prethodno položili dugo oružje i nakon što se je začuo povik "bježimo", oni više nisu bili skupina osoba koje su se bezuwwjetno predale i prepustile na

milost i nemilost svojim čuvarima već iznenadna i stvarna opasnost najvišeg stupnja i to za život ne samo okrivljenika i Čerkeza kao drugog čuvara, već i opasnost u širem smislu jer u tom trenutku grad Karlovac velikim dijelom bio je još pod kontrolom tzv. "JNA".

7) O bezuvjetnoj predaji skupine ljudi pokorenih i na milost i nemilost predanih svojim čuvarima, može se govoriti tek onda kad je takva skupina prethodnim radnjama onemogućena u pružanju bilo koje vrste fizičkog otpora i time apsolutno bezopasna za svoje čuvare, a to podrazumijeva da je temeljito razoružana, smještena u odgovarajuće prostorije ili prostor, uz odgovarajući broj opremljenih i osposobljenih čuvara. Kako je već naprijed obrazloženo ova skupina na mostu nikako nije predstavljala bezopasnu potpuno pokorenu i u fizičkom smislu onemogućenu skupinu zarobljenika naspram samo dvojice naoružanih čuvara.

Uočivši u posljednjem trenutku, ali još uvijek pravovremeno opasnost najvišeg stupnja okrivljenik je po ocjeni ovog suda s punim opravdanjem, a bila mu je to i dužnost, stao u obranu svog napadnutog suborca a od sebe je otklonio izravno predstojeći napad i spriječio zlo većih razmjera (upad neprijatelja u grad), a da pri tom nije postupao iz osvetničkih razloga.

Potrebno je još napomenuti da se od napadnutog ne može tražiti da bježi, ali se može zahtijevati da, što je moguće više, štedi napadača a kako je okrivljenik u trenutku kad je napadnut bio od prvih napadača udaljen oko 4 – 6 metra, a odluku da se brani donio je, kako kaže, u djeliću sekunde (napad je izravno predstojao), mogućnost izbora blažeg načina obrane već je bila isključena tim više što je on u rukama imao oružje koje ispaljuje 100 zrna u 7 sekundi, bez mogućnosti pojedinačne paljbe.

Vraćajući se na iskaz svjedoka Gorana Čerkeza i na ocjenu njegove vjerodostojnosti važno je napomenuti da je objašnjenje vještaka neuropsihijatrijske struke iz kojih razloga je svjedok u istrazi događaj prikazivao drugačije nego na glavnoj raspravi, potvrđeno kao ispravno, jer iako je on u početku tvrdio da je okrivljenik već na tlu oborenim zarobljenicima još pucao u glavu, ta tvrdnja potpuno je isključena medicinskim i balističkim vještačenjem a konačno prihvaćena i od optužbe, a pri tvrdnji da je napadnut i oboren na tlo svjedok je ostao tijekom cijelog postupka kao i kod navoda da je okrivljenik viknuo "stani pucat ću" pa je zatim čuo rafal.

Što se tiče načina na koji su zarobljenici krenuli prema okrivljeniku nakon što su napali svjedoka Čerkeza, sud prihvaća prije svega da je položaj svih učesnika na mostu bio onakav kakvim ga kao vjerojatnim prikazuje vještak balističke struke dip.ing. Dražen Tomašek na situacijskom planu (list A932). Dakle, do položaja učesnika sud je došao spomenutim provođenjem rekonstrukcije događaja na samom mostu i prikazom zbivanja po svakom od učesnika a tek objedinjavanjem svih verzija vještak Damir Tomašek na zahtjev suda dao je vjerojatni položaj učesnika i sud njegovo mišljenje prihvaća kao stručno i objektivno. Kako ljubičasto-crveno popunjeni prostor na situacijskom planu predstavlja onaj prostor na kojem su bili rezervisti, taj prostor određuje i poziciju iz koje su zarobljeni neprijatelji krenuli prema okrivljeniku. To znači da su gledajući iz smjera okrivljenika ipak

bili rašireni, time da su mu oni, njemu desni bili bliži, a oni njemu lijevi bili udaljeniji i zajedno su predstavljali "formaciju" koja mu je prilazila ne baš frontalno nego u koso. Utoliko može biti govora o formaciji kako ju u svojem iskazu opisuje svjedok Čerkez, a u slučaju da je netko od zarobljenika sa okrivljeniku lijeve strane (dakle sa mjesta gdje je napadnut Čerkez), bio brži mogli su u tom slučaju predstavljati i polukrug kako ih je prema svom iskazu doživio okrivljenik. Međutim, zbog brze reakcije okrivljenika tj. zbog njegovog pucanja u trenutku kada je uočio njihov pokret, i uputio im riječi "stoj pucat ću", logično je da su ovi pali na tlo upravo na dijelu na kojem je i zatečena veća lokva krvi i koji se dio poklapa otprilike sa onim dijelom označenim na situacijskom planu ljubičasto-crvenom bojom.

U odnosu na barutne čestice oba vještaka balističke struke Damir Čatipović i Dražen Tomašek suglasni su kako se prilikom ispaljenja barutne čestice rasprše pa ako se odmah podoban materijal ne preda na vještačenje, njihovo prisustvo više nije moguće utvrditi. Vještak Damir Tomašek u svojem iskazu objašnjava i moguće ozljede leđa kod nekih oštećenika jer kod rafalne paljbe od siline udara tijelo mijenja položaj pa je tako moguće da se od projektila u prsa tijelo tako zarotira, a prije nego što padne na tlo da zadobije i zrno u leđa pa se stoga ne može izvoditi zaključak da je okrivljenik pucao u osobe koje su bile u bijegu.

Inače, čak da je u pitanju bio samo pokušaj bijega od strane zarobljenika, a uspješan bijeg podrazumijeva uglavnom i savladavanje osoba zaduženih za pratnju, i u tom slučaju Ženevska konvencija o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12. kolovoza 1949. godine u svojem čl. 42. propisuje da je uporaba oružja dozvoljena samo kao krajnje sredstvo, kojem će prethoditi i upozorenje prilagođeno okolnostima.

Tvrdnja ŽDO u Karlovcu da su se oštećenici bezuvjetno predali i da nisu bili opasni nit i za okrivljenika niti za svjedoka Čerkeza, te da je tog trenutka u pitanju bio oružani sukob i da nije važno da li su neprijatelji bili prisilno mobilizirani ili su bili dobrovoljci, nije prihvatljiva za ovaj sud. Naime, u okolnostima kada je Grad Karlovac već dva mjeseca izložen topničkim napadima i kada je u karlovačkoj bolnici evidentirano 268 smrtno stradalih i 1475 ranjenih osoba, ne može se govoriti o nekom oružanom sukobu nego o pravoj agresiji velikih razmjera i o ratu. Poznavajući opću situaciju i stanje na terenu, obzirom na svoje dotadašnje iskustvo u domovinskom ratu okrivljenik je vrlo dobro znao s kim ima posla, tim više što je trenutak ranije dobio upozorenje da ovu grupu koju preuzima treba opet pretresti obzirom da temeljitija pretraga nije bila moguća s druge strane mosta zbog opće pucnjave i trenutnog napada na grad. Napad na grad bio je tog trenutka nesporno u punom zamahu što je vidljivo iz podataka MUP-a, Centra za uzbunjivanje, dnevnih izvješća kriznog štaba (opća opasnost), iskaza svjedoka i iz optužnice gdje se navodi "...za vrijeme dok su pripadnici MUP-a i ZNG RH odbijali napade aktivnog i rezervnog sastava tzv. JNA...". Činjenicu da je u pitanju bio pripremani pokušaj zauzimanja grada, nisu uspjeli osporiti niti svjedoci Đuro Vukobratović i Đuro Sučević, inače vozači tenkova u neprijateljskoj vojsci, koji su svojim iskazima pokušali relativizirati ulogu dolaska tenkova gotovo pred sam most. Njihova tvrdnja da se je radilo o vojnoj vježbi iako su tenkovi bili maksimalno borbeno opremljeni bojevim granatama, uz činjenicu da su i pješadijske snage neprijatelja tom prilikom bile opremljene i dodatnim spremnicima sa bojevim streljivom koje su pričvršćivali ljepljivim trakama, a sve to

- 28 -

dok traje opći napad na Grad Karlovac, tvrđnja je lišena svake logike i potpuno je jasno da je plan neprijatelja bio prodor u grad ali je spriječen od strane hrvatskih branitelja koji su u tom trenutku brojčano a i po opremljenosti bili inferiorni neprijatelju.

U tom i takvom trenutku okrivljenik Mihajlo Hrastov sa svojim suborcima zatekao se je na koranskom mostu i prema zahtjevu trenutka, ali ne kršeći odredbe Međunarodnog prava (citiranih Ženevskih konvencija i Pravilnika o zakonima i običajima rata na kopnu koji je njihov sastavni dio), da bi zaštitio svoj život, živote svojih suboraca i spriječio daleko veće zlo, ispalio rafal u grupu neprijatelja koji su tom prilikom i stradali na način kako je to već opisano. Njihova smrt je nažalost, kako je to istaknuo okrivljenik u završnom govoru, prirodna posljedica neprirodnog stanja – što rat jest.

Slijedom iznesenog presuđeno je kao u izreci a u smislu citiranih odredbi ZKP-a odlučeno je da troškovi kaznenog postupka padnu na teret proračunskih sredstava.

U Karlovcu, 28. ožujak 2007. godine

ZAPISNIČAR

Alma Starešina v.r.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Marijan Janjac v.r.

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude nezadovoljna stranka ima pravo žalbe u roku od 15 dana od dana primitka pismenog otpavka presude. Žalba se podnosi putem ovog suda Vrhovnom sudu RH u tri istovjetna primjerka

Dostavljeno:

1. ŽDO na br. KT-48/91
2. Okr. Mihajlo Hrastov, B. Kašića 5, Karlovac
3. Odvj. Krešimir Vilajtović iz Zagreba, Tkalčičeva 4
4. Odvj. Igor Meznarić iz Zagreba, Zvonimirova 71
5. Odvj. Luka Šušak iz Zagreba, Iblerov trg 6/I
6. Odvj. Dražen Plavac iz Zgreba, Maksimirska 108a
7. Odvj. Slađana Čanković iz Zagreba, Gamboševa 32

Za točnost otpavka
Nada Tonsetić

